

ת"א 55482-05-15
בפני כב' השופט מגן אלטוביה

בפני המחלקה הכלכלית
בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

בעניין:

ד"ר שלמה נס, עו"ד ורו"ח ומר אלי שפיר, רו"ח
מפרקי חברת אגרוסקו חברה לייצוא חקלאי בע"מ (בפירוק), 51-015562-5
על ידי ב"כ עוה"ד פנחס רובין ואו ירון אלכאוי
ואו עופר פליישר ואו שני וייס ואח'
ממשרד גורניצקי ושות', עורכי דין ונוטריונים
משדרות רוטשילד 45, תל אביב 65784
טלפון: 03-7109191; פקס: 03-5606555

ועל ידי ב"כ עוה"ד שלמה נס ואו עידן מילר ואח'
ממשרד ד"ר שלמה נס ושות', עורכי דין
מדרך מנחם בגין 7, רמת גן 52521
טל: 03-6114455; פקס: 03-6133343

התובעים:

- נגד -

1. **מדינת ישראל**
באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)
דרך מנחם בגין 154, תל אביב 6492107
טלפון: 03-6970027; פקס: 03-6970291
2. **המועצה לייצור צמחים ולשיווקם (מספר תאגיד 500500855)**
על ידי באי כוחם עוה"ד שאול פלס ואו רונן כהן ואו ניר סרוק ואו אח'
מרח' בלון 2, תל אביב
טל: 03-5240130; פקס: 03-5237530
3. **המועצה לענף הלול (מספר תאגיד 500500129)**
על ידי בא כוחם עו"ד טומי מנור ואו אח'
ממשרד נשיץ, ברנדס, אמיר ושות'
רח' תובל 5, תל אביב 6789717
טל: 03-6236070/1; פקס: 03-6235005
דוא"ל: tmanor@nblaw.com

הנתבעות:

תשובה לבקשות הסילוק ולבקשה לצירוף הנתבעים

[וכן לבקשה למתן ארכה לצירוף נתבעים נוספים]

התובעים, מפרקי אגרוסקו חברה לייצוא חקלאי בע"מ (להלן: "המפרקים" ו-"החברה"), מתכבדים להגיש תשובה אחודה מטעמם, לבקשות הנתבעות שלהלן:

- בקשת הנתבעת 1 (להלן גם: "המדינה") לסילוק על הסף מיום 27.3.2017 (להלן: "בקשת המדינה לסילוק");
- בקשת הנתבעת 2 (להלן גם: "מועצת הצמחים") לסילוק על הסף מיום 7.5.2017 (להלן: "בקשת מועצת הצמחים לסילוק");
- בקשת הנתבעת 3 (להלן גם: "מועצת הלול") לסילוק על הסף מיום 25.4.2017 (להלן: "בקשת מועצת הלול", וביחד: "בקשות הסילוק");
- בקשת הנתבעת 1 לצירוף נתבעים לכתב התביעה (להלן: "בקשת הצירוף");

- בקשת הנתבעת 1 למתן ארכה להגשת הודעות נגד צדדים שלישיים ולצירוף נתבעים נוספים (להלן: **"בקשת הארכה"**).

לפני שנצלול לגוף התגובה, ראוי להזכיר כי אך באחרונה הושלם, סוף סוף, שלב הגשת כתבי ההגנה מטעם הנתבעות. זאת לאחר שהנתבעות (ובראשן המדינה) "גררו" את המפרקים (ונושי החברה) בווייה דולורזה של הליכים "טרם מקדמיים" משך לא פחות משנתיים ימים (!).

והנה בחלוף שנתיים ימים (ובחלוף למעלה מחמש שנים מקריסתה של אגרקסקו) - מתבהרים הדברים. לא לחינם פעלו הנתבעות לעיכוב בירור ההליך, שהרי הגנה ותשובות ענייניות - אין.

עיקר הגנת הנתבעות מתמצת בסל התירוצים הבא: לא ראינו, לא שמענו, לא ידענו. לפיכך, האחריות לקריסת ספינת הדגל של היצוא החקלאי הישראלי תוך הותרתם של נושים רבים כשידיהם על ראשם - לא עלינו. הרושם המתקבל מההתנערות וממשיכת הכתפיים הבוטה הוא עגום.

וכעת - החליטו הנתבעות להמטיר על המפרקים מתקפת בקשות "סף" בתקווה לדחות בעוד מספר חודשים או שנים את בירור העניין לגופו. וכך, הוגשו הבקשות נשוא תגובה זו - בקשות סילוק על הסף; בקשות צירוף נתבעים וצדדים שלישיים; ובקשות ארכה לצרף גורמים נוספים להליך.

ודוק. תכליתן של הבקשות נשוא תגובה זו היא ברורה - להמשיך ולעכב את בירור האחריות של הנתבעות, ובראשן המדינה, למחלל הקשה הידוע כפרשת קריסת חברת אגרקסקו, שהייתה משך יותר מיובל שנים הזרועה הארוכה של המדינה לייצוא החקלאי מישראל, עד שקרסה והותירה אחריה שובל ארוך של נושים רבים וחובות בהיקף של מאות מיליוני שקלים מבלי שהמדינה נקפה אצבע להצלתה.

החקלאים מבכים. העובדים מבכים. הנושים בפני שוקת שבורה. אבל הנתבעות בשלן - הן יעשו כל שלל ידן כדי לסכל את בירור התביעה. זוהי חוליה נוספת בשרשרת פעולות לא ראויות של הנתבעות. יש לבקר התנהלות נפסדת זו.

מעבר לכך, מתקפת בקשות ה"סף" גם מתעלמת מעובדה אחת פשוטה - התביעה, במתכונת שבה הוגשה, עברה את שבט ביקורתם של כונס הנכסים הרשמי ושל בית המשפט של פירוק. בית המשפט של פירוק (כב' הנשיא אורנשטיין) קבע בהתאם להלכה הפסוקה כי התביעה "אינה מופרכת או בלתי כדאית על פניה" (בין היתר במובן הזה שיש לסלקה כבר על הסף ו/או לשנות את המשיבים בה). כבר לפיכך שלל טענות ההתיישנות, היעדר העילה, היעדרם של צדדים רלבנטיים הנדרשים לדיון במחלוקת וכיוצא ב - דינן לדחייה.

בנסיבות אלו, מתחזקת המסקנה שהבקשות נשוא התגובה הן בקשות טקטיות משוללות יסוד, ויש לדחות אותן לאלתר.

ומכאן לגוף הדברים.

ואלו, בין היתר, נימוקי התשובה:

א. אקדמת מילין קצרה

1. כאמור, עניין לנו בלא פחות מאשר חמש (5) בקשות "סף" שונות שהומטרו על ידי הנתבעות - בקשות הסילוק, בקשת הצירוף ובקשת הארכה.

2. בכלל כך, ביקשו הנתבעות להביא לסילוק על הסף של התביעה בטענות של התיישנות, היעדר כימות התביעה והיעדר יריבות/עילה. כן ביקשה הנתבעת 1 (המדינה) להוסיף נתבעים לצידה (וליתן לה ארכה להגיש הודעות לצדדים שלישיים ולבקש הוספת נתבעים נוספים).
3. תכליתו של מטר בקשות זה היא להמשיך את עיכוב ניהולה של התביעה ולסרב את ההליך עוד יותר, תוך הפגנת אדישות רבתי כלפי הנושים הרבים של החברה.
הנתבעות מבקשות להמשיך לעכב, לסרב, לייקר ולמנוע, הלכה למעשה, את בירור פרשיית הקריסה המטלטלת של ספינת הדגל של הייצוא החקלאי הלאומי - אגרוסקו.
 זהו גם ניסיון לרפות את ידי המפרקים מלמצות את הדין עם הנתבעות העולה כדי שימוש לרעה בכלים הדיוניים ובהליכי המשפט. כבר משום כך יש לדחות אותו כבר על פניו (להרחבה ראו בפרק ב' להלן).
4. יתרה מכך. דינן של הבקשות נשוא תשובה זו לדחייה על הסף ולא לתור גם מהטעם הפשוט שהגשת התביעה שבכותרת נעשתה לאחר שבית המשפט של פירוק והכנ"ר **בחנו ואישורו** אותה כפי שהיא, ולאחר ששקלו את טענות ההגנה הצפויות של הנתבעות, ובכללן טענות סף. האומנם סבורים המבקשים שיעלה בידם לשכנע מאן דהוא, שכבוד הנשיא אורנשטיין והכנ"ר, שהוא בשר מבשרה של המדינה, אישרו הגשתה של תביעה שיש לסלקה על הסף, ללא בירור? נתמחה.
משמעות הדברים היא אחת - אין בכוחן של הטענות בבקשות נשוא התשובה להביא לסילוק התביעה על הסף. אין גם בכוחה של בקשה לצירוף נתבעים לכפות על קופת הפירוק והנושים ניהול תביעה נגד צדדים שניהול תביעה נגדם לא אושר, כאילו שהם דרושים כדי לפסוק ולהכריע במחלוקות בשלמות (ולא היא), על "אפס ועל חמתם" של הנושים (ועל חשבונם).
 גם בשל כך יש לדחות את הבקשות נשוא תשובה זו כבר על הסף (להרחבה ראו בפרק ג' להלן).
5. **אך בכך לא סגי. גם לגופו של עניין בקשות ה"סף" משוללות יסוד.**
6. בכלל כך, אין יסוד לטענת ההתיישנות שהועלתה נגד התובענה. כפי שנראה להלן - אחד מרכיבי עילת הרמת המסך על פי הפסיקה הוא שהחברה נקלעה לחדלות פירעון. עובר להיקלעות החברה למצב של חדלות פירעון (בשנת 2011), לא התגבשה העילה ולא התגבש הנזק ולא ניתן להתחיל למנות את מירון ההתיישנות. ממילא ברור כי לא ניתן לצפות כי תביעה להרמת מסך החברה בשל המימון הדק שלה תוגש עובר לקריסתה טרם שהתברר שהסיכון הרב שכרוך בהתנהלות החברה תוך מימון דק התממש הלכה למעשה (להרחבה ראו בפרק ד' להלן).
7. אין ממש גם בטענה כי התביעה לא כומתה, וכי לא ניתן להגיש תביעה לסעד הצהרתי של הרמת מסך ההתאגדות.
 מהבחינה המשפטית - טענה זו עומדת בסתירה לפסקי הדין של בתי המשפט השונים, וגם בסתירה ללשונו הברורה של סעיף 6 לחוק החברות ומאינת אותו הלכה למעשה מכוחו. הפרשנות שמציעות הנתבעות ביחס לכוחו ההצהרתי-אופרטיבי של סעיף 6 לחוק החברות מרוקנת אותו ומעקרת אותו מכל תוכן בניגוד לתכלית החקיקה.

מעבר לכך, וברמה המהותית - **עתירת הנתבעות בהקשרים אלו מכוונת להשתת הוצאות רבות (ונוספות) על גב הנושים**. זאת, יש להניח, במטרה (פסולה) להכביד עליהם ולהרתיע אותם מלנהל הליכים משפטיים נגד המדינה וזרועותיה. אין לתת יד להתנהלות טקטית שכזו (להרחבה ראו בפרק ה' להלן).

8. טענה נוספת שעל בסיסה מתיימרות הנתבעות לעכב את בירור התביעה, הינה כאילו התביעה אינה מפורטת ו/או אינה מגלה עילה ו/או יריבות כלפי הנתבעות 2-3:

טענה זו נטענה בכלליות ובסתמיות, היא נשענת על טענות הגנה עובדתיות שיש להוכיחן, ואין היא עולה בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה ביחס לסילוק על הסף בהיעדר עילה. טענת הנתבעות כאילו התביעה לא מפורטת די הצורך הינה גם בלתי סבירה משעה שהנתבעות 2-3 הגישו כתבי הגנה מפורטים, כבר לפני למעלה משנה ביחס לטענות שהופנו כלפיהן בכתב התביעה.

ממילא יש לדחות את טענת הנתבעות. כתב התביעה מגלה גם מגלה עילה מפורטת ומנומקת ביחס לכל אחת מהנתבעות, גם אם הנתבעות בדעה שיהיה קושי להוכיח כל עובדה (להרחבה ראו בפרק ו' להלן).

9. באופן דומה, יש לדחות גם את הבקשה לצירוף נתבעים נוספים שהוגשה מטעם המדינה (וכן את בקשת הארכה שמובלעת בה).

בכלל כך, כפי שנראה להלן - בתי המשפט אינם כופים על התובע לנהל תביעה נגד נתבע שלא בחר בו אלא לעיתים נדירות שבנדירות. כך ברגיל, וקל וחומר כאשר עסקינן בתביעה שהגיש בעל תפקיד שפועל בשם החברה והנושים ולא בבעל דין "רגיל", שנדרש לקבל את אישור בית משפט של פירוק להגשת תביעות. בנסיבותינו אנו אין כל הצדקה לכך.

טענות המדינה בהקשרים אלו מהוות ניסיון להימנע ממשלוח "הודעות צד ג'" (מיותרות) וממילא המדינה לא הראתה מדוע הצדדים שהיא מבקשת את צירופם לתביעה, ושטענותיה כלפיהם הן טענות "שיפוי והשתתפות בנזק", נדרשים כדי להכריע באופן מלא במחלוקות (כאילו שאם לא יהיו בפני בית המשפט, לא יוכל להכריע בתביעה). (להרחבה ראו בפרק ז' להלן).

10. אך ראשון ראשון; ואחרון אחרון.

ב. יש לדחות את הבקשות נשוא תשובה זו מאחר שהן מהוות שימוש לרעה בהליכי משפט

ותכליתן היא לסרב ולעכב את בירור התובענה (שלא לאמר לסכלה)

11. כאמור לעיל, עם סיום שלב הגשת כתבי ההגנה, המטירו הנתבעות לא פחות מאשר חמש (5) בקשות סף. בקשות אלו מבקשות מחד, להביא לסילוק התביעה על הסף, ולמצער להכביד על ניהול ההליך המשפטי, בין היתר, על דרך "עיבוי" מספר המשתתפים בה.

12. התכלית המשתקפת מן הבקשות היא כי הנתבעות ממשיכות לנסות ולתקוע מקלות בגלגלי ההליך ובבירור המחלוקת לגופה, אגב הפיכתם לממושכים ולבלתי כדאיים, וזאת באמצעות העלאת טענות "סף", טענות "מדף" דיוניות המשמשות את הנתבע לעת מצוא במטרה לסרב ולהערים מכשולים על התובע.

13. התנהלות זו היא התנהלות מוכרת של נתבעים אשר עולה כדי חוסר תום לב דיוני, בטח ובטח כאשר היא מכוונת כלפי בעלי תפקיד שמונו על ידי בית המשפט. לפיכך כבר נפסק בהקשרים דומים של תביעות מפרקים כי יש לדחות אותה בשתי ידיים ולא לאפשרה.

14. ראו למשל בעניין טענות "סף" דיוניות באשר להתאמה או אי התאמה למסגרת דיוניות בפש"ר (תל-אביב-יפו) 261/97 עו"ד יאיר אשכולי בתפקידו כמפרק חברת ברק א.צ. תעשיות פלסטיקה ושיווק בע"מ נ' צבי ברקוביץ ואח' (פורסם בנבו, 08.06.2004):

"נסיון החיים מלמד, כי לא פעם משתמשים צדדים המבקשים לסרב את הדיון או להערים מכשולים דיוניים על דרכו של הצד השני בטענת ה"אי התאמה" כדבר מוכן מאליו, או כ"טענת מדף" אשר ניתן להעלותה בכל עת מצוא; זאת, מתוך רצון להאריך את ההליכים ולהקשות את דרכו של הצד השני אל הסעד המבוקש. התנהלות זו, דבק בה אף אבק ריחו של חוסר תום-לב, והיא חמורה במיוחד כאשר היא מיועדת להכשיל בעל תפקיד מלגה הליכים משפטיים יעילים בכדי לברר את מצבת נכסי הגוף חדל הפרעון. לא פעם, עשויה דרך התנהלות כזו, אם לא תדחה לאלתר ובשתי-ידיים, להכשיל את בעל התפקיד בכלל (ונאמן בפשיטת רגל בפרט), מלנקוט בהליך מתבקש. זאת, על-ידי אילוצו לנקוט הליכים ממושכים ובלתי-כדאיים כלכלית טרם תוכרע המחלוקת לגופה... עם דרך התנהלות זו אין להשלים, ועל בית המשפט הממונה על פעולתם התקינה של הליכי חדלות פרעון ובעלי תפקידים הממונים עליהם מטעמו, להביע את מורת רוחו מהתנהלות אשר כזו - זאת, בין היתר, על-ידי הטלת הוצאות על מתדיינים המעלים את טענת אי ההתאמה כלאחר יד, בלא הצדקה" (ההדגשה אינה במקור - ו.א.). דברים אלו, שנאמרו במקורם לעניין בקשה למתן הוראות, יפים מכח קל וחומר להגשת תביעה לפי סעיף 373 ו-374 לפקודת החברות, או הגשת בקשה לבטלות הענקה לפי סעיף 96 לפקודת פשיטת הרגל..."

15. ועוד ראו על נוהג זה של נתבעים להעלות טענות "מחסום" דיוניות במטרה להתיש ולמנוע את הדיון לגופו של עניין בפרט במקרים של בעלי תפקיד בה"מ (מחוזי תל אביב-יפו) 310417/95 הנאמן הציבורי בתפקידו כנאמן יחיד לתיאטרון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 03.08.2006):

"... עם דרך התנהלות זו, אין לאין-ידי להשלים; קשה להמנע מן המסקנה, כי קיים קשר בין התנהלות דיונית זו לנסיון לחסום את דרכו של המשיב בטיעוני סף, והכל, אם לשוב אל דברי בית המשפט העליון בסיפא לעניין כוכב השומרון, באורח שאינו מביא אלא לדחיית ההכרעה, כפילות וסרבול - וזאת על רקע המשבר הקשה הפוקד את התיאטרון, ואשר מביא אותו ואת הנאמן (דבר אשר היה ידוע למדינה היטב) להעדר "אורך נשימה שיפוטי", קרי: למצב בו יתכן מאד, כי לו נתמשכו ההליכים, היה הצד שכנגד נאלץ להפסיק את ההליכים ולקבל את עמדת המדינה, וזאת בשל העדר זמן ומשאבים לצורך הליכים ארוכים ויקרים. כאמור, אין לי אלא להצר על דרך ההתנהלות שכזו, אשר היוותה בעבר נושא למספר החלטות מפורטות של בית המשפט של חדלות פרעון;"

16. והדברים חלים ביתר שאת גם ביחס לבקשת נתבע לכפות על קופת הפירוק לנהל את התביעה נגד נתבעים נוספים, שהמפרק לא בחר לתבוע אותם. ראו בהקשרים דומים מאוד את בש"א (מחוזי תל אביב-יפו) 20534/07 נחום גמליאלי נ' רו"ח צבי יוכמן בתפקידו כמפרק מתוק אפרים ובניו בע"מ (פורסם בנבו, 23.07.2008) (להלן: "עניין גמליאלי"), כדלקמן:

"זוהי בקשה אשר הגיש מר נחום גמליאלי (להלן: "המבקש") כנגד רו"ח צבי יוכמן, מפרק ארבע

חברות המשתייכות כולן לקבוצת מתוק (להלן: "המפרק" ו-"קבוצת מתוק" בהתאמה), להורות למפרק לצרף את משרד רואי החשבון ברייטמן-אלמגור ושות' כנתבע נוסף בתביעה שהגיש המפרק בשם החברה. הבקשה נובעת מעובדת היות המבקש אחד הנתבעים בתביעה.

...

כמו כן, ראוי לשוב ולהדגיש; הלכה פסוקה היא כי לבעל תפקיד במסגרת הליכי פירוק וכינוס שיקול דעת רחב בכל הנוגע להגשת תביעות כנגד צדדים שלישיים אשר עשויים לשאת בחבות כלפי החברה, ובשיקול דעת זה לא ימחר בית משפט של פירוק להתערב. שיקולי כדאיות ויעילות המנחים לעיתים קרובות בעלי תפקיד בעניינים כגון דא הינם שיקולים לגיטימיים אשר רשאי וחייב בעל התפקיד לשיקול, שהרי קופת הפירוק איננה בור ללא תחתית (ההיפך הוא הנכון) והאינטרס הוא השאתה ולא ריקנות (ראו פש"ר 1896/02 בש"א 22356/02 יובל-גד בע"מ נ' נגה אלקטרומכניקה בע"מ) ... הטעם לבחירתו לפעול באמצעות פנייה למתן הוראות ולא לשלוח הודעת צד שלישי הוא משאלתו לחסוך מעצמו את עלויות האגרה, המגיעות למיליוני שקלים, וכן לנצל את סמכויות החקירה המצויות בידי המפרק... איני סבור שראוי כי בקשה למתן הוראות תשמש "דרך דיונית עוקפת", המאפשרת לנתבע לצרף צד שלא באמצעות הודעת צד שלישי... אין שום הצדקה שבית המשפט יכפה על המפרק לנהוג באופן שיהלום את שיקולי האגרה ושיקולים מעין אלו, של נתבע או נתבע פוטנציאלי". (ההדגשות אינן במקור, ו.א.) אני מבקשת להצטרף לדברים אלו, ולהוסיף כי לדידי אין לשבח ואין להתייחס בסלחנות לבעל דין אשר מנסה לעקוף את סדרי הדין הקיימים בדרך זו. "יצירתיות" דיונית כזו, של בעל דין, מכבירה על כל הצדדים הנוגעים לדבר, מבלי שיהיה בכך צורך (או תועלת), ויש להתייחס אליה בהתאם. כפי שציינתי לעיל בעניין הכנק למסחר, אין ליתן בידי נתבע אשר מולו עומד גוף חדל פרעון יתרון אשר אינו מצוי בידו של נתבע אשר עומד מול גוף סולבנטי. הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר מדובר בנתבע אשר מעוניין "לגרור" אל תוך התובענה צדדים נוספים, מבלי "להסתכן" בהודעת צד ג' ובהטלת הוצאות במידה והתובענה תידחה. בהקשר זה לא למותר לחזור ולציין את ההלכה הפסוקה אשר קובעת כי גם בנקיטת הליכים משפטיים יש לנהוג בתום לב, למרות (ואולי בגלל) אופיה האדברסרי של שיטתנו המשפטית.

17. לסיכום, יש לדחות את הניסיון הדיוני הנפסד לעכב עוד יותר את בירור התביעה - עיכוב אשר נמשך קרוב לשנתיים ימים.

ג. יש לדחות את בקשות הנתבעות גם לנוכח אישורו של בית המשפט של פירוק ושל הכנ"ר

להגשת התביעה

18. כלל ידוע הוא, כי הגשת תביעה על ידי מפרק בשם החברה, טעונה אישורו של בית המשפט של פירוק (במעורבותו של הכנ"ר).

19. במסגרת מתן אישור כאמור על בית המשפט של פירוק, להשתכנע כי התביעה "אינה מופרכת או לא כדאית על פניה" באופן שמצדיק לחסום אותה כבר בשלב המקדמי של אישור הגשתה.

20. בבחינתו זו, שוקל בית המשפט של פירוק את האינטרסים של הנושים למנוע הגשת תביעה חסרת תוחלת (למשל - תביעה שיש לסלקה על הסף).

ראו ברע"א 380/14 יעקב כהן נ' איתן ארז (פורסם בנבו, 06.06.2014) (להלן: "עניין כהן").

"בהתאם לסעיף 307(א)(1) לפקודת החברות, הגשת תביעה על-ידי מפרק בשם החברה טעונה אישור מאת בית המשפט האמון על הליכי חדלות הפרעון, או מאת ועדת הביקורת. אינטרס הנושים הוא זה שמדריך את בית המשפט במתן האישור להגשת התביעה, כמענה לחשש שמא הכסף שנותר בקופת החברה בפירוק ירד לטמיון בתביעות סרק של המפרק. בית המשפט לא מתמקד באינטרס של הנתבע בתביעות שכאלה (ע"א 3322/92 פלוק נ' עו"ד זינגל, [פורסם בנבו] פסקה 7 (2.12.1993) (להלן: עניין פלוק)). בשלב אישור הגשת התביעה לא נבחנים באופן מדויק סיכויי התביעה, אלא "די בכך שבית המשפט ישחכנע שהיא אינה מופרכת או לא כדאית על פניה כדי שיימנע מלחסום אותה בעודה בשלב כה מקדמי" (ע"א 4162/04 חברת בונוביל 1995 בע"מ נ' עו"ד דרור, [פורסם בנבו] פסקה 8 (10.8.2006) (להלן: עניין בונוביל); פש"ר (ת"א) 590/97 בש"א 26776/00 עו"ד ארז נ' עו"ד וולובסקי [פורסם בנבו] (להלן: עניין וולובסקי))..."

21. במסגרת זו, נקבע כי בית המשפט של פירוק יביא בחשבון את טענות ההגנה של הנתבעים, ובמידה והסיכוי שטענות אלו הוא כה גבוה עד כדי שהגשת התביעה היא חסרת תוחלת (כמו למשל, מקום שבו תתקבלנה טענות סף נגדה) - בית המשפט של פירוק, ימנע מליתן אישור להגשת התביעה. ראו בעניין כהן:

"לצורך כך, נלקחות בחשבון גם טענות ההגנה הצפויות, ובמידה והסיכוי שאלה יתקבלו הוא גבוה עד כדי מצב שהגשת התביעה היא חסרת תוחלת, בית המשפט ימנע מלאשר את הגשתה. בעשותו כן, "אין בית המשפט סוטה מהעיקרון כי עליו לבחון בעיקר את אינטרס הנושים, אלא מיישם אותו. טענות ההגנה הצפויות של הנתבעים אינן נלקחות בחשבון בשל היותם אינטרס של הנתבעים, אלא בשל השלכתם על כדאיותה של התביעה לנושי החברה בפירוק" (עניין בונוביל, פסקה 9). ככלל, בית המשפט יטה לכבד את שיקול דעתו של המפרק, שנחפס כידו הארוכה של בית המשפט, ולאשר את בקשתו, כל עוד זו סבירה בנסיבות העניין, ובהתאם לתשתית הראייתית הקיימת ולמשאבים הנדרשים לניהול התביעה. מן הראוי להבהיר, כי אין במתן אישור מאת בית המשפט כדי לרמוז על סיכויי התביעה לגופה, משום שכאמור הרף הנדרש לשם מתן האישור הוא נמוך."

22. כן ראו בעניין ע"א 4162/04 חברת בונוביל 1995 בע"מ נ' עו"ד יוסי דרור (פורסם בנבו, 10.08.2006) (להלן: "עניין בונוביל"), בו נקבע כי בית המשפט יתן דעתו לטענות ההגנה של הנתבעים, לרבות טענות סף, כגון טענת התיישנות (כבעניינינו):

"מהעקרונות האמורים נגזרת גם דרך התייחסותו של בית המשפט לטענות ההגנה שונות העשויות להיות מועלות על ידי הנתבעים. בית המשפט אינו בוחן האם אכן ראוי כי תתקבל טענת ההגנה העשויה לעלות על ידי הנתבעים, אלא מה הסיכוי לקבלתה. רק אם יגיע בית המשפט למסקנה כי הסיכוי שטענת ההגנה תתקבל הוא כה גבוה עד כדי הגשת תביעה היא חסרת תוחלת, אזי מוצדק כי יסרב מסיבה זו לאשרה. בעשותו כן אין בית המשפט סוטה מהעיקרון כי עליו לבחון בעיקר את אינטרס הנושים, אלא מיישם אותו. טענות ההגנה הצפויות של הנתבעים אינן נלקחות בחשבון בשל היותם אינטרס של הנתבעים, אלא בשל השלכתם על כדאיותה של התביעה לנושי החברה בפירוק. בגדרה של אמת מידה מצומצמת זו, רשאי בית המשפט להתחשב בכל מגוון טענות ההגנה אשר עשוי הנחבע להעלות במסגרת ההליך העיקרי אשר יתנהל נגדו אם תאושר הגשת התובענה. טענות אלו כוללות טענות סף, כגון טענת התיישנות וטענה לקיומו של מעשה בית דין, אולם אינן מוגבלות לטענות מעין אלו. בית המשפט רשאי לבחון גם את התשתית העובדתית אשר עליה מסתמכת התביעה ואם הוא מגיע למסקנה כי סיכויי התביעה מופרכים בעליל הוא ימנע מלאשרה."

23. במילים אחרות - מקום שבו יש להיענות לטענות הסף של הנתבעים הפוטנציאליים ולהביא לסילוק על הסף של התביעה עובר לבירורה - בית המשפט של פירוק לא יאשר את הגשת התביעה. מקום שבו בית המשפט לא יוכל להכריע במחלוקות האמיתיות העולות בכתב התביעה ללא שצורפו לה הצדדים המתאימים - בית המשפט של פירוק לא יאשר את הגשת התביעה.

מקום שבו סובר בית המשפט של פירוק כי הצדדים למחלוקת לא מצויים כולם בגדרי כתב התביעה, וכי בית המשפט לא יוכל להכריע במחלוקת באופן שלם ונכון בהיעדר צדדים מסוימים - לא יאשר את הגשתה.

ומכאן לענייננו. 24.

כתב התביעה כאן הונח לביקורתו ולאישורו של בית המשפט של פירוק (כב' הנשיא א' אורנשטיין), אשר אישר את הגשתו בהחלטתו מיום 19.5.2015. במסגרת החלטת האישור להגשת התביעה, נדרש בית המשפט של פירוק להלכה הנוהגת בעניין כהן שלעיל, וקבע בין היתר כדלקמן:

"אישור להגשת התביעה

יישום ההלכות הפסוקות על נסיבות המקרה שלפנינו מביאני לידי מסקנה שיש להתיר למפרקים להגיש את התביעה.

כאמור, לצורך אישור הגשת התביעה על בית המשפט להשתכנע שאין מדובר בתביעה מופרכת על פניה או שאינה כדאית שכן "הרף הנדרש לשם האישור הוא נמוך" (כלשון בית המשפט בעניין כהן).

על פני הדברים ומבלי לקבוע מסמרות, ועל יסוד בחינת החומר שלפניי, אין עסקינן בתביעה מופרכת כאמור. פרטתי לעיל שלפנינו תביעה שמושבתת על : חקירות שנוהלו במשך תקופה ארוכה; קיומם של דוחות חקירה מפורטים; חוות דעת כללית; שורת נתונים שנכחנו על ידי המפרקים ועוד.

בצד אלו;

מסקנות המפרקים על יסוד הממצאים האמורים אינה בלתי סבירה בנסיבות העניין. לא כל שכן, אלה נתמכים כאמור בנתונים וממצאים שונים כמפורט בבקשה ובנספחיה ובין אלה דו"ח החוקר.

תמיכת הכנ"ר שלוה את הבקשה מתחילתה בקבלתה וכאמור בעמדתו השלישית. להסרת הספק, אין באמור כדי להביע עמדה באשר לסיכויי התביעה.

משכך, אני נעתר לבקשה ומתיר לנאמנים להגיש את התביעה. אין בהחלטה זו כדי להכריע בשאלת דרך בירור ההליך, שכן כאמור בסעי' 7 לתגובת המפרקים עניין זה הוא לפתחם של המפרקים ואף זאת מבלי שיהיה בהחלטתי כדי לקבוע עמדה בהקשר זה."

אישור הגשת התביעה מיום 19.5.2015 מצ"ב כנספח "1" לתשובה זו.

אישור זה ניתן לאחר שהכנ"ר מצא וקבע, כי כתב התביעה עומד ברף ההוכחה שנקבע שבעניין כהן שלעיל וכי אינטרס הנושים מצדיק את בירורה וכי יש להתיר את הגשתה.

עמדת הכנ"ר מיום 13.5.2015 מצ"ב כנספח "2" לתשובה זו.

ענינו הרואות - הן בית המשפט של פירוק והן הכנ"ר שאישרו את הגשת התביעה עשו זאת רק לאחר שנתנו דעתם להלכה אשר קובעת כי יש לאשר את הגשת התביעה רק אם היא איננה מופרכת או בלתי כדאית על פניה (באופן שיכול להביא לקבלת טענות סף נגדה). והשלכת עניין זה על ענייננו היא ברורה :

27.1. אין מקום לטענה שהתביעה התיישנה ולפיכך אין מקום לבררה. אילו מדובר היה בתביעה שהתיישנה, יש יסוד סביר מאוד להניח שבית המשפט של פירוק לא היה מאשר את הגשתה.

27.2. אין יסוד גם לטענה כי המדובר הוא בתביעה כספית בתחפושת הצהרתית (קרי שלא ניתן לבקש סעד כמפורט בה). אילו לא היה ניתן לתבוע סעד כפי שהתבקש בתביעה - בית המשפט של פירוק לא היה מאשר את הגשתה (והכנ"ר לא היה רואה לתמוך בה).

- 27.3. לא ניתן לקבל גם את הטענה כי כתב התביעה אינו מגלה יריבות ואו עילה. אילו כתב התביעה - על פניו - לא היה מגלה עילה כלפי מי מהנתבעות באופן שיכול להביא לסילוקה על הסף - בית המשפט של פירוק לא היה מאשר את הגשתה (והכני"ר לא היה רואה לתמוך בה).
- 27.4. אין בסיס לסבור כי הצדדים הנדרשים לא נמצאים בפני בית המשפט בתביעה דנא. אילו היה מקום לסבור כי בית המשפט אינו יכול לפסוק ביעילות ובשלמות במחלוקות העולות בכתב התביעה, בהיעדרם של צדדים נוספים - בית המשפט של פירוק לא היה מאשר את הגשתה (והכני"ר לא היה רואה לתמוך בה).
28. **כבר בשל כך יש להורות על דחייתן של הבקשות נשוא תגובה זו "על הסף".**
29. ומכאן לטעמים לדחיית בקשות הסילוק ובקשת הצירוף (והארכה) לגופם של דברים.
- ד. יש לדחות את טענת ה"סף" בדבר ההתיישנות התביעה**
30. בבקשת המדינה לסילוק התביעה על הסף, נטען כי עילת התביעה "נולדה" לפני שנים רבות והתיישנה זה מכבר, שכן העובדות המתוארות בכתב התביעה "היו יכולות להתגלות בשקידה ראויה לכל גורם רלוונטי לרבות נושיה של החברה ונושאי המשרה בה" (סעיף 31 לבקשת המדינה לסילוק).
31. בהקשרים אלו גם נטען כי "אין ספק כי הנושים של אגרקסקו ידעו או לפחות יכולים היו לדעת מה מטרות החברה, מה כתוב בתקנונה, מה אופיין של המועצות, מה טיב היחסים בין המועצות לבין המדינה, מה המדיניות שעל בסיסה מתנהלת החברה וכיוצ"ב" (סעיף 47, שם).
32. המדינה מוסיפה וטוענת כי נגרמו לה נזקים ראייתיים, כי הסתמכה על כך שלא תוגש תביעה נגדה וכי קיים אינטרס ציבורי שלא לעסוק בה, מחמת הזמן שחלף (סעיף 39, שם).
33. לדידה של המדינה נכון לדון בטענת ההתיישנות כטענת סף כבר בשלב זה, כאשר "על פניו ברור כי קיימת ההתיישנות אשר ניתן להכריע בה מבעוד מועד" (סעיף 38, שם).
34. לאחר שהמדינה העלתה טיעון (משולל יסוד) זה, מועצת הפרחים ומועצת הלול "הצטרפו לחגיגה", והגישו גם הן בקשה לסילוק על הסף בטענה גם כי התביעה מבוססת על הוראות סעיף 94 לתקנון החברה שהותקנה לפני כ-60 שנים, וכן כי תקנונה של אגרקסקו היה גלוי וידוע לכל לרבות נושיה.
35. לעיל הראנו כי דינה של טענת ההתיישנות לדחייה גם מטעמי סף (שכן היא מועלית בחוסר תום לב וכי אישור בית המשפט של פירוק ושל הכני"ר להגשת התביעה מעלה כי אין בה ממש). ואולם דינה של טענת ההתיישנות לדחייה גם לגופה.
- ד.1. יש לדחות את טענת ההתיישנות מחמת שמועד לידת עילת תביעה לפי סעיף 6 לחוק החברות הוא עם הגיע החברה לחדלות פירעון**
36. כידוע, חוק ההתיישנות, התשי"ח - 1958 (להלן: "חוק ההתיישנות"), קובע כי מירוך ההתיישנות מתחיל עם לידתה של עילת התביעה:
- "תקופת ההתיישנות מתחילה ביום שבו נולדה עילת התובענה."**
37. הולדת עילת התביעה משמעו שלתובע יש "כוח תביעה" - אפשרות ממשית להגיש תביעה ולזכות בסעד המבוקש.

ראו את הלכת בית המשפט העליון בעניין בה בע"א 735/07 צמרות חברה לבניין נ' בנק מזרחי-
טפחות (פורסם בנבו, 05.01.2011):

"המושג 'עילת תובענה' לצורך תחילת מניין תקופת ההתיישנות נבחן על פי הדין המהותי, בשילוב עם נתונים נוספים, הרלבנטיים להקשר של התיישנות, ובהם קיום אפשרות מעשית בידי תובע לפנות לבית המשפט לצורך הגשת תביעה, בבחינת 'כוח תביעה' שרק עם התגבשותו, מתחיל מניין ההתיישנות לפעול (ע"א 9413/03 אלנקוה נ' ועדה מקומית לתכנון ובנייה, פסקה 20 ([פורסם בנבו], 22.6.2008)). 'כוח תביעה' במשמעות זו פירושו קיום אפשרות ממשית בידי תובע להגיש תביעה משפטית ולזכות בסעד המבוקש, ככל שהוא יעמוד בנטל ההוכחה העובדתי ובנטל הביטוס המשפטי של תביעתו. המועד להיווצרות עילת התובענה לצורך התיישנות הוא, אפוא, המועד שבו נתגבשו העובדות המקימות זכות לסעד, וכאשר נתון בידי התובע כוח קונקרטי לממש הלכה למעשה את זכות התביעה שבדיו בדרך של פנייה לערכאות. אין די בקיום זכות תביעה מושגית-תיאורטית בלבד בידי התובע. נדרשת בשלות של זכות התביעה במובן קיומו של כוח, הלכה למעשה, לפנות לבית המשפט בתביעה משפטית, ולזכות בסעד אם תוכח התביעה (ע"א 1650/00 זיסר נ' משרד הבינוי והשיכון, פ"ד נז(5) 166, 174-175 (2003)). רק משמתקיימים תנאים אלה במלואם, מתחיל מירון ההתיישנות."

38. בהתאם לסעיפים 7-8 לחוק ההתיישנות, מועד תחילת מירון ההתיישנות ידחה גם אם התגבש כוח התביעה, אם נמנע מהתובע להגיש את התובענה מטעמי הטעיה או משום שנעלמו ממנו העובדות המהוות את עילת התובענה, מסיבות שלא היו תלויות בו ושבזירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן.

39. מתי, אם כן, נולדת עילת תביעה להרמת מסך לפי סעיף 6 לחוק החברות (ומתי התגבש כוח התביעה)?

40. בית המשפט הנכבד נדרש לשאלה דומה בעניין ה"פ (כלכלית) 20602-09-13 מדינת ישראל נ' אל רוב אזור מסחרי ממילא (1993) בע"מ (פורסם בנבו, 12.01.2014).

בעניין דשם, התבקש בית המשפט הנכבד (כב' השופטת רונן) למחוק על הסף תובענה להצהיר על הדחיית חובה של בעלת מניות עד לפירעון מלא של מלוא התחייבויות החברה, בין היתר, מטעמים של התיישנות. בדונו בבקשת הסילוק על הסף של התובענה שם, קבע בית המשפט כי תנאי להגשת תביעה מכוח סעיף 6(ג) לחוק החברות הוא כי החברה תהיה חדלת פירעון¹.

לפיכך, נקבע כי כל עוד לא נקלעה החברה לחדלות פירעון, כוח התביעה לא התגבש ולא ניתן היה לעתור לסעד לבית המשפט.

וכך נפסק:

"27. העובדה כי אלרוב היתה מודעת לחלק מהעילות שבגינן היא מעלה היום את טענותיה מכוח ס' 6(ג) לחוק החברות – כפי שעולה מפסק הבוררות ומהתביעה לאישור העיקול, אין בה כדי לשנות את המסקנה שלעיל. זאת משום שכפי שהובהר לעיל, תנאי להגשת בקשה מכוח ס' 6(ג) היא כי החברה היא חדלת פירעון, וכי מתקיים הליך להסדרת חובותיה- בין אם הליך פירוק או הליך אחר של הסדר חובות. לכן, כל עוד לא החל הליך הפירוק, וכל עוד לא הסתבר לאלרוב כי קרתא היא חברה חדלת פירעון, אכן לא היתה אפשרות ממשית לאלרוב להגיש את התובענה, ולעתור לכך שבית-המשפט יקבע כי יש להשעות את פירעון חובותיה של קרתא לבעלות מניותיה עד לאחר פירעון החובות לנושאים החיצוניים שלה. כפי שיובהר, אף היום טרם בשל המועד להגשת התובענה, משום שמפת האינטרסים של הנושים איננה ברורה גם היום."

¹ דומה כי תנאי חדלות הפירעון חל מקל וחומר ביחס לסעד הרמת מסך. שכן עובר לכניסת החברה לחדלות פירעון, אין טעם להרים את מסך התאגדותה אם יש בה די משאבים לפרוע את מלוא חובותיה.

41. **במילים אחרות, כוח התביעה על פי סעיף 6 לחוק החברות מתגבש רק עם היקלעות החברה למצב של חדלות פירעון. רק אז יוכל להתחיל מרוץ ההתיישנות של התביעה (לכל המוקדם).**
42. ודוק. אף המדינה עצמה טענה כי "הסעד של הרמת מסך תמיד יתבקש כאשר לא ניתן לפרוע את חובות החברה מנכסיה, כלומר לאחר שהסיכון כבר התממש" (סעיף 49 לכתב ההגנה של המדינה). והדברים מתיישרים עם השכל הישר - היעלה על הדעת כי בחברה סולבנטית וברת פירעון, תוגש תביעה להרמת מסך ולייחוס חובותיה לבעלי מניותיה?!
43. לכך יש להוסיף את הכלל הידוע לפיו זכויות התביעה של החברה שהגיעה לחדלות פירעון אינן מתיישנות עד המועד שבו הידיעה בדבר עילת התביעה מתגלה או יכולה להתגלות בשקידה ראויה לגורם אשר בכוחו להניע את ההליך השיפוטי בשם התאגיד **כגון המפרק**.
- קרי - בענייננו ישנה תחולה לחרגים הקבועים בסעיפים 7-8 לחוק ההתיישנות ביחס לעילות התביעה של החברה (גם אם היו מתגבשות עובר לחדלות פרעונה). פשיטא שלא ניתן לצפות מהחברה לממש זכויות תביעה שלה כלפי בעלי מניותיה ובעלי השליטה בה "בזמן אמת". הדירקטורים שמונו על ידי המדינה, לא יתבעו את המדינה, ולכן מירוץ ההתיישנות מחל רק ממועד הפירוק.
- ראו למשל את דבריו של כב' השופט ח' ברנר בפר"ק (מחוזי ת"א) 1330-09 **מאיר אלבוים, בתפקידו כמפרק חברת אליע-דש יעוץ מבנים והשקעות בע"מ נ' שי חיימוב, רו"ח** (פורסם בנבו, 02.08.2015).
44. אם כן, מועד התגבשות הנזק וכוח התביעה הוא רק עם היקלעות החברה לחדלות פירעון וקריסתה, לכל הפחות ישנה "דחייה" של ההתיישנות בשל מניעה מהגשת התביעה בחיי החברה. עניין זה חל על כל עילות התביעה, לרבות על העניינים שפורטו במסגרת סעיף 36 לבקשת המדינה לסילוק. לפיכך, דין הטענה כי התביעה התיישנה - לדחייה לגופה.
45. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, יובהר עוד ביחס לטענה כאילו שהתביעה התיישנה, כדלקמן:
- 45.1. גם אם לא יאמר שמועד גיבושו של כוח התביעה הוא עם היקלעות החברה לחדלות פירעון - **לא ניתן להיבנות מטיעון הנתבעות כאילו שנושי החברה היו מודעים למצבה, לתקוונה, למימון הדק ולסיכון החברה וכיוצ"ב** ולכן התביעה התיישנה. זאת לפחות ממספר טעמים, כדלקמן:
- ראשית**, טענות הנתבעות בהקשרים אלו אינן נתמכות בתצהיר ו/או בראשית ראייה. הן גם מוכחות לגופן. לפיכך יש למחקן ולהתעלם מהן.
- שנית**, טענות הנתבעות בהקשרים אלו אינן עולות מכתב התביעה והן שנויות במחלוקת (ודרושות הוכחה על ידי הנתבעות). כך למשל שנויה במחלוקת הטענה כי "לא יכול להיות חולק שבמשך כל שנות קיומה של אגרקסו תקוונה היה גלוי וידוע לכל, לרבות נושיה" (סעיף 28 לבקשת מועצת הלול לסילוק).
- כבר בכך יש כדי ללמד שאין מקומן של טענות אלה להתברר בשלב זה, אלא רק בהמשך התביעה (ראו בע"א 2919/07 **מדינת ישראל - הוועדה לאנרגיה אטומית נ' עדנה גיא-ליפל**, סד(2) 82 (2010) שציטטה המדינה, בו נקבע בהמשך הדברים כי "**כאשר הכירור העובדתי-**

ראייתי בתביעה גופה עשוי להשליך על אופן ההכרעה בסוגיית ההתיישנות. שאלת ההתיישנות לא תידון כטענת סף. כן ראו בת"א (מחוזי ת"א) 1005-06 לוטוס הייטס בע"מ נ' יסעור ס.א.ע. חברה לבניין ופיתוח בע"מ (פורסם בנבו, 08.04.2010).

שלישית, גם אילו תוכח ידיעתו של נושה אין בכך כדי לאיין את עילת התביעה, ומק"ו שאין בכוחה כדי להשליך על ידיעתם של כלל הנושים במובן קבלת טענת ההתיישנות. בוודאי שאין בכוחה של ידיעה כאמור לאיין את זכויות התביעה של החברה כלפי בעלי מניותיה.

ראו בהקשרים אלו את דבריו הנכוחים של כב' השופט כבוב בת"א (כלכלית) 27168-02-14 רב בריח מוצרי בטחון בע"מ נ' אברהם בחרי (פורסם בנבו, 09.06.2014): "מכל מקום, ומבלי לקבוע מסמרות בעניין, אציין כי אינני מקבל את הטענה כי ניתן לראות בכל אחד מנושי החברה, בצורה גורפת, כגורם רלוונטי אחר, אשר ידיעתו מתחילה את מניין תקופת ההתיישנות של עילות התביעה של החברה לפי סעיפים 373 ו-374 לפקודה. כפי שציננה השופטת קרת-מאיר בעניין ג.א.מ, במהלך חייה של החברה ובטרם כניסתה להליכי חדלות פירעון אין זה ממעמדו, מתפקידו או מסמכותו של נושה של החברה לוודא כי היא מקפידה לשמור על זכויותיה, ולפעול למיצי עילות התביעה הקיימות לה, בשמה או מטעמה. עניינו מתמצה, ככלל, בפירעון חובותיה של החברה כלפיו ובעמידה על עילות התביעה הישירות הקיימות לזכותו. זאת ועוד; קשה לקבל את הטענה כי ידיעה "מוקדמת" של נושה אחד על עילת התביעה של החברה צריכה להביא להתחלת מירון ההתיישנות של עילה זו, כאשר לחברה קיימים נושים רבים אחרים ולעיתים אף קודמים, על פי סדרי הנשייה, לאותו נושה שידע על עילת התביעה. אינני רואה טעם לכך שידיעתו המוקדמת של אותו נושה תביא להתיישנות התביעה מטעם החברה שבפירוק, אשר נועדה להגן גם על נושים אחרים (ראו גם: כש"א (י-ם) Jerusalem Enterprises Inc 1124/08. נ' עזה"ד יאיר גרין ורון פיינשטיין - המפרקים (פורסם בנבו) [11.3.2008] בפסקה 12).

רביעית, הטענות לידיעת הנושים גם עומדות בסתירה לטענות המדינה כאילו שהיא, יחד עם הנושים, הובלו שולל ולא ידעו ולא יכלו לדעת אודות אופן התנהלות החברה ומצבה הכלכלי לאשורו (ראו למשל בסעיף 51 ו-148 לכתב התביעה של המדינה).

לסיכום, טענת ידיעת הנושים לא הוכחה וממילא איננה רלבנטית לשלב זה של ההליך.

45.2. הטענה כאילו שסעיף 374 איננו יוצר "זכות תביעה חדשה" ולכן אין בכוחו כדי להתגבר על ההתיישנות התביעה גם היא איננה ממין העניין. לא נטען כי סעיף 374 יוצר עילת תביעה חדשה. המבחן הוא אימתי התגבשה עילת התביעה של החברה כלפי בעלי מניותיה להרמת המסך. התשובה כי כאמור לעיל לכל המוקדם עם היקלעות החברה לחדלות פירעון.

46. מן מהקובץ לעיל עולה כי התביעה לא התיישנה². על כן, יש גם לדחות את טענת המדינה כאילו שהוסב לה נזק בגין חלוף השנים, אשר נטענה בכלליות וסתמיות, וללא תצהיר³.

² לשם שלמות התמונה יוער כי יש לדחות את טענת השיהוי שנטענה בחצי פה. כאמור לעיל, עילת התביעה התגבשה רק בשנת 2011 (או בסמוך לכך). הגשת התביעה שנעשתה לאחר הליכי חקירה ארוכים ולאחר קבלת אישורים להגשתה בשנת 2015 לא יכולה להיחשב כשיהוי. ממילא כלל ידוע הוא כי טענת השיהוי תתקבל לעיתים נדירות שבנדירות, שהרי היא משנה את סדרי ההתיישנות באופן שפוגע בזכויותיו וצפיותיו של התובע (ראו למשל בע"א 6805/99 תלמוד תורה הכללי והשיבה הגדולה עץ חיים בירושלים נ' הועדה המקומית לתכנון ולבנייה, ירושלים, נז(5) 433 (2003)). ובכל מקרה,

ה. יש לדחות את טענת הסף בדבר אי כימות התביעה

47. בבקשת המדינה לסילוק התביעה, בית המשפט הנכבד התבקש למחוק את התביעה על הסף בהתאם לתקנה 100(3) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד - 1984 (להלן: "התקנות"), בתואנה ששוויה של התובענה נישום בחסר.
48. בתוך כך, טוענת המדינה כי הסעד שנתבע - סעד להרמת מסך ההתאגדות - הוא "רק שלב ביניים מבחינת התובעים בדרך לסעד האמיתי שבו הם חפצים - סעד כספי" (סעיף 2 לבקשת המדינה לסילוק). עוד הוסיפה המדינה כי המפרקים "לא הראו כי יש להם אינטרס לגיטימי לקבלת סעד הצהרתי" וכי כתב התביעה לא מראה "כי הגשת התביעה לסעד הממשי אינה יעילה או אפשרית" (סעיף 5, שם) וכן כי הדבר נעשה בנסיון להימנע מתשלום אגרה כדין (סעיף 12, שם).
49. כמו כן, מסבירה המדינה כי הדבר "פוגע בזכותה [...] לדעת מהו היקף התביעה שבפניה היא עומדת וביכולתה להתגונן כראוי" (שם), וכן כי מבחינה "מהותית", היעדר כימות התביעה פוגע ביכולתו של בית המשפט לדון בעילת הרמת המסך (סעיף 16, שם).
50. מועצת הצמחים ומועצת הלול הצטרפו לטענות המדינה בעניין זה (סעיף 1 לבקשת מועצת הצמחים לסילוק וסעיף 26 לבקשת מועצת הלול לסילוק).
51. לא מינה ולא מקצתיה.
52. דומה, בכל הכבוד, כי התנהלותן הבעייתית של הנתבעות בולטת במיוחד כאן, שהרי ברור מאליהן כי עתירת הנתבעות לחייב את קופת הנושים באגרה מיועדת להכביד על קופת הפירוק להרתיע ולהלך אימים ולמנוע את בירור התביעה.

ה. יש לדחות את הטענה כאילו תביעה להרמת מסך היא רק "שלב ביניים" ואת המסקנה (השגויה)

כאילו לא ניתן להגיש תביעה להרמת מסך כתביעה הצהרתית

53. כידוע, סעד של הרמת מסך מתבסס על הוראות סעיף 6 לחוק החברות התשנ"ט - 1999 (להלן: "חוק החברות"), שלשונו כדלקמן:
6. (א) (1) בית משפט רשאי לייחס חוב של חברה לבעל מניה בה, אם מצא כי בנסיבות העניין צורך ונכון לעשות כן, במקרים החריגים שבהם השימוש באישיות המשפטית הנפרדת נעשה באחד מאלה:
- (א) באופן שיש בו כדי להונות אדם או לקפח נושה של החברה;
- (ב) באופן הפוגע בתכלית החברה ותוך נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה,
- ובלבד שבעל המניה היה מודע לשימוש כאמור, וכשים לב לאחזקותיו ולמילוי חובותיו כלפי החברה לפי סעיפים 192 ו-193 ובשים לב ליכולת החברה לפרוע את חובותיה.
- (2) לענין סעיף קטן זה, יראו אדם כמודע לשימוש כאמור בפסקה (1) (א) או (ב) גם אם חשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות, שגרמו לשימוש כאמור, אך נמנע מלבררן, למעט אם נהג ברשלנות בלבד.

טענת השיהוי היא טענה "עובדתית" שדורשת פירור ובירור בנוגע להסתמכות הלגיטימית שהיתה לנתבע על כך שלא תוגש תביעה נגדו, על האופן שבו שינה את מצבו לרעה, והכל תוך הצגת ראיות קבילות ומחיימות. זאת לא נעשה. טענות כאלו נטענו במתכונת מעט שונה על ידי המדינה בעבר ללא תצהיר, ובית המשפט של פירוק כבר "גער" בה על כך. ראו בעמודים 3-4 להחלטת בית המשפט של פירוק מיום 17.1.2016 המציינת כנספח "3" לתגובה זו כדלקמן: "בשולי ההחלטה, סבורני שהבקשה לוקה גם בכל אלו; הבקשה שזורה טענות עובדתיות אך אינה נתמכת בתצהיר כדון, כגון שללא חומר החקירה היא תתקשה בגיבוש עמדתה העניינית לכתב התביעה (סעיף 7 לבקשה)..."

- (ב) בית משפט רשאי לייחס תכונה, זכות או חובה של בעל מניה לחברה או זכות של החברה לבעל מניה בה, אם מצא כי בנסיבות הענין, צורך ונכון לעשות כן בהתחשב בכוונת הדין או ההסכם החלים על הענין הנדון לפניו.
- (ג) בית משפט רשאי להשעות זכותו של בעל מניה לפירעון חובו מאת החברה עד לאחר שהחברה פרעה במלואן את כל התחייבויותיה כלפי נושים אחרים של החברה, אם מצא כי התקיימו התנאים לייחוס חוב של החברה לבעל המניה כאמור בסעיף קטן (א).
- (ד) בסעיף זה ובסעיף 7, "בית המשפט" – בית המשפט שלו הסמכות לדון בתובענה.
54. סעיף 6 לחוק החברות מקנה לבית המשפט הנכבד סמכות "לייחס" חוב של החברה לבעל מניות בה (להבדיל מ"לחייב" אותו בתשלום סכום חובה).
55. לשונו של סעיף 6 לחוק החברות מלמדת על כוחו ההצהרתי-אופרטיבי של בית המשפט לייחס חוב של החברה לבעל מניותיה או להדחות את חובה כלפיו. שני סעדים אלו, הם סעדים "הצהרתיים" בעלי מימד אופרטיבי לגבי תחולתו של מסך ההתאגדות וקיומה של ההפרדה הישותית בגינו.
56. איונו של כוחו ההצהרתי של סעיף 6 וריקונו מתוכן כעילת תביעה העומדת בפני עצמה היא שגגה. הפרשנות כאילו שסעיף 6 חייב להתלוות לתביעה "כספית" גם היא שגויה.
57. ואכן, המציאות הפסיקתית מלמדת כי ניתן גם ניתן לתבוע סעד הצהרתי של הרמת מסך העומד על רגליו הוא (ללא תביעה כספית).
58. כך למשל, פסקה כבוד השופטת צפורה ברון בעניין ת"א (מחוזי תל אביב-יפו) 3125/00 **מתוק אפרים ובניו בע"מ נ' אפיבן יוזמות בע"מ** (פורסם בנבו, 01.08.2007)
- "אני מקבלת את התובענה וניתן בזה סעד הצהרתי כמבוקש; אני מורה בזאת על הרמת מסך ההתאגדות של הנתבעת וייחוס כל נכסיה וזכויותיה לקבוצת מתוק, באופן שכל נכסיה מהווים חלק ממסת הכינוס של קבוצת מתוק."
59. וכך למשל בפסק דינו של כב' השופט סולברג בת"א (מחוזי י-ם) 9628-07 **שמעון לוי נ' ששון אנה לוי בע"מ** (פורסם בנבו, 13.05.2010):
- "תובענה לסעד הצהרתי להרמת מסך ההתאגדות מעל הנתבעת 1 (להלן - החברה) לצורך תשלום חובו של הנתבע 2 (להלן - הנתבע) לתובע.
- ... סוף דבר, התביעה מתקבלת, במובן זה שמסך ההתאגדות בין הנתבע לבין החברה יורם, בכל הנוגע לחובותיו של הנתבע כלפי התובע. החברה תחוב מעתה גם היא בחובותיו של הנתבע כלפי התובע."
60. וכך למשל פסקה כב' השופטת ד"ר אבניאלי בפסק דינה בת"א (שלום תל אביב-יפו) 33678/04 **בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ נ' י. קרונפלד יהלומים בע"מ** (פורסם בנבו, 22.03.2006)
- "אני מקבלת את התביעה במלואה וקובעת, כי יש לבצע הרמת מסך בין הנתבעים כמבוקש, ולכן חובה של הנתבעת 1 הוא גם חובם של הנתבעים 2-4."
- פסק דין זה אושר על ידי מותב השופטות א' קובו, מ' רובינשטיין וע' צ'רניאק בע"א (מחוזי תל אביב-יפו) 1838/06 **אדיר אל קרונפלד יהלומים בע"מ נ' בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ** (פורסם בנבו, 04.03.2009):
- "אין דרכה של ערכאת ערעור להתערב בממצאים עובדתיים של ערכאה דיונית. ממילא, כל הקביעות העובדתיות והמסקנות המשפטיות שפורטו בפסק הדין המנומק כהלכה מפי כב' השופטת דר' אבניאלי, מבוססות היטב בחומר הראיות ולא מצאנו בהן שגיאה חמורה. הוכח במשפט שאדיר הוקמה כאשר קרונפלד יהלומים בקשיים כלכליים וכי השוני היחיד בין שתי החברות היה בשם החברה בלבד, מה שאיפשר לקרונפלדים לפעול בכסות משפטית חדשה זאת ותו לא. בנסיבות שפורטו בפסק הדין

ואשר עלו מחומר הראיות שנפרש בפני בית המשפט, הרמת המסך בין כל המערערים
היתה מתבקשת. כך באשר להרמת המסך בין קרונפלד יהלומים ואדיר וכך באשר
להרמת המסך בין החברות לבין הקרונפלדים באופן אישי. אנו דוחות את הערעור.

וכן ראו בת"א (שלום י-ם) 7890-09 עיריית ירושלים נ' המוסך המודרני בע"מ (פורסם בנבו,
22.10.2015).

61. ענינו הרואות; בתי המשפט הכירו בהליך אשר מכוון כל כולו לסעד עיקרי של הרמת מסך
ההתאגדות. אין המדובר בתביעה כספית "שהתחפשה".

62. על כן, דווקא ניהולה של התביעה במתווה של סעד הצהרתי חוסכת ומקצרת את ההליכים
הפוטנציאליים שינוהלו בפני בית המשפט.

63. בנסיבות אלו, הניסיון לחייב את קופת הפירוק באגרה גבוהה הוא מהלך סרק נפסד, שתכליתו
היא להעמיק עוד יותר את הנזק שהוסב לנושים במסגרת קריסת החברה. זוהי איננה התנהלות
ראויה. חשש ניפוח התביעה בשל אי תשלום אגרה איננו נמצא.

**ודוק. לא ניתן להגזים בחומרת המעשה. הנתבעות שעל-פי האמור בכתב התביעה אחראיות
לקריסת החברה ולנזק שנגרם בשל כך לנושים עותרות כי בית המשפט יחייב את הנושים
בתשלום סכומי עתק נוספים כאגרה וזאת במטרה להרתיע אותם מלבוא חשבון עם המדינה
וזרועותיה. אין לתת להתנהלות בלתי ראויה זו יד, בפרט בנסיבות העניין שפורטו בתביעה.**

64. לגופו של עניין עוד יובהר כי המפרקים טרם הכריעו במכלול תביעות החוב שהוגשו לחברה. כעולה
מכתב התביעה, הערכת המפרקים היא כי לחברה ישנם חובות בסך של כ-600 מיליון ש"ח. לא
ניתן להשלים את מלאכת ההכרעה בקרוב וממילא דומה שאין זה משנה לצורך ההכרעה בתביעה
ולצורך ניתוח עילותיה המשפטיות העקרוניות האם החובות שיאושרו בפועל יהיו גבוהים או
נמוכים בכמה עשרות מיליוני ש"ח לכאן או לכאן.

1. יש לדחות את טענת הסף בדבר היעדר פירוט ו/או היעדר עילה ו/או היעדר יריבת

65. מוסיפות מועצת הצמחים ומועצת הלול וטוענות כי יש לסלק את התביעה נגדן בשל היעדר פירוט
ו/או יריבות ו/או עילה כלפיהן (כאשר הנוסח של כל אחת מעט שונה, אך דומה שהטענה דומה).

66. כך, נטען כי "כתב התביעה נוסח באופן סתום ומעורפל תוך העלאת טענות כלליות, גורפות
ועמומות כנגד הנתבעת 2" (סעיף 5 לבקשת מועצת הצמחים לסילוק). בכלל כך נטען כי הטענות
שמועלות כלפי מועצת הפרחים מועלות על דרך הכללתה במושג הכללי "המועצות" או "הנתבעות"
מבלי להעלות טענות ספציפיות כנגדה.

67. כן נטען כי העלאת טענות כלליות כאמור עומדת בניגוד לחובת הפירוט בהגשת תביעה להרמת
מסך אגב הפניה לפסקי דין כאלו ואחרים.

68. מועצת הלול מוסיפה וטוענת כי מאחר שהחל משנת 2005, מגדלי ענף הלול לא עשו שימוש
בשירותי הייצוא של אגרקסקו, הרי שכתב התביעה לא מגלה נגד מועצת הלול עילה (ראו בסעיף 3
לבקשת מועצת הלול לסילוק).

69. גם דינה של טענת היעדר היריבות ו/או העילה הינה לדחייה כבר מטעמי סף (שכן היא מועלית בחוסר תום לב וכי אישור בית המשפט של פירוק ושל הכני"ר להגשת התביעה מעלה כי אין בה ממשי). ואולם דינה של טענת זו לדחייה גם לגופה.

1.1. סעד של סילוק על הסף בגין היעדר עילה הוא סעד קיצוני שינתן רק כאשר ברור על פני כתב

התביעה (ומבלי להתחשב בטענות ההגנה) כי התובע לא יוכל להשיג את הסעד לו עתה

70. כידוע, תקנה 100 לתקסד"א מסמיכה את בית המשפט לצוות על מחיקת כתב תביעה, בין היתר, מקום שבו "אין הכתב מראה עילת תביעה".

71. הדיבר "אין הכתב מראה עילה", פורש בכתובה ובפסיקה בצמצום רב, ונקבע כי הליך המחיקה בנסיבות של היעדר עילה הוא "אמצעי חמור" שנקט "בלית ברירה", ורק בנסיבות שבהן ברור כי **"בשום אופן אין התובע יכול לקבל, על יסוד הטענות שבתביעתו, את הסעד שאותו הוא מבקש [...]** אפילו הוכיח את העובדות המפורטות בכתב התביעה ואף אם תינתן לו רשות לתקנו" (גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי (2015) 344-347).

72. כן פורש כי אמצעי של מחיקה על הסף בהיעדר עילה הוא **"אמצעי קיצוני הננקט רק מקום שאין אפשרות, ולו קלושה, כי התובע יזכה בסעד המבוקש. מושכלות ראשוניות הם כי אין להכריע בגורל תביעה בעודה באיבה, אלא אם ברור על פניו כי אין לה כל סיכוי להתקבל"** (שם).

73. ודוק. הכלל הוא כי במחקו תביעה מחמת חוסר עילה, מחליט בית המשפט על גורל התביעה **"ללא שמיעת טענות לעצם העניין"**, קרי תוך הנחה **"כי התובע אכן יצליח להוכיח את כל העובדות שטען להן"** (שם).

כן נכתב ונפסק כי **"היעדר עילת תביעה הוא, אפוא, פגם המתגלה על פני כתב התביעה עצמו מקריאת המסמך וללא חקירה ודרישה בעובדות"**. (זוסמן, סדר הדין האזרחי (1995), בעמ' 384).

74. ומכאן לענייננו.

75. כאמור לעיל, עיקר טענת הנתבעות היא שכתב התביעה נוקט בלשון גורפת כלפיהן, ולעיתים כורך אותן האחת עם השניה ועם המדינה. בנסיבות אלו, לטענתן, כתב התביעה לא מגלה טענה עובדתית ספציפית כנגדן ולפיכך אינו מגלה עילה כלפיהן. כעולה מהסקירה לעיל - לא מיני ולא מקצתי.

76. **ראשית**, כאמור לעיל, סעד הסילוק על הסף בהיעדר עילה הוא **סעד קיצוני ביותר** שינתן רק כאשר התובע לא יוכל לקבל בשום פנים ואופן את הסעד שלו עותר, גם אם יוכיח את כל העובדות שבכתב התביעה. הטענה כאילו שמשעה שטענו המפרקים שהנתבעות כולן פעלו יחדיו ובמשותף כדי לנהל ולהוביל את החברה, לא ניתן יהיה לקבל סעד כמפורט בכתב התביעה - היא טענה (בכל הכבוד) לא רצינית.

ברור מאליו כי מקום שבו מניחים כי העובדות הנטענות בכתב התביעה מוכחות, כתב התביעה מגלה גם מגלה עילה ויריבות נגד הנתבעות 2-3, אשר, יחד עם המדינה, ניהלו והכתיבו ביד רמה את התנהלותה של החברה ואת המימון הדק הקיצוני והמובנה שלה (ראו למשל בסעיף 12 לכתב התביעה).

הנתבעות כולן פעלו במשותף מתוך מודעות למימון הדק ולעובדה שבשל הוראות התקנון נכפית על החברה התנהלות מסוכנת ופסולה המחצינה סיכונים שלא כדין על הנושים (ראו למשל בסעיף 76 לכתב התביעה). הנתבעות 2-3 הן זרוע ארוכה של המדינה ופעלו במשותף איתה (ראו למשל בפרק ב.2.א. לכתב התביעה). **ככל שהנתבעות 2-3 טוענות אחרת (קרי טוענות שלא היו מודעות לדקירות ההון ואו שלא הייתה אדישה לכך ואו שלא פעלו במשותף אחת עם השניה ועם המדינה) - יש לברר את הטענה (השנויה במחלוקת) לגופה.**

ודוק. כתב התביעה מפורט ומנומק. הוא אוזן כ-50 עמודים, וצורפו לו מאות עמודי נספחים (וחוות דעת מומחה). הוא מגלה את כל העבודות והנסיבות הרלבנטיות להכרעה בשאלות המשפטיות העולות ממנו והוא מתייחס באופן ספציפי ומפנה סעד ספציפי גם כלפי כל אחת מהנתבעות 2-3. הוא גם כולל התייחסות כנדרש לנתבעות 2-3 ביחס לנסיבות נשוא כתב התביעה (ראו למשל בסעיפים 2, 10, 14 לכתב התביעה). ככל שהנתבעות מבקשות להשיג על העולה ממנו, עליהן הנטל ועליהן להביא את ראיה. אין המדובר במקרה שעל פניו לא עולה מן התביעה עילה (וראו שוב בהקשרים אלו את אישורו של ביהמ"ש של פירוק והכני"ר להגשת התביעה).

77. שנית, מאמתי טענה (בעניינינו - לא נכונה) לחוסר פירוט מהווה עילה לסילוק על הסף. ככל שהמועצה סבורה שהעילות נגדה אינן מפורטות דיין (ומסופקנו) - הרי שתקנות סדר הדין האזרחי מקנות לה שלל אפשרויות על מנת למקד את הדברים (פרטים נוספים, שאלונים וכו'). סילוק על הסף, אינו אחד מהן.

78. **שלישית**, ובהמשך ישיר, על מנת לדון ולקבל את טענות מועצת הלול בהקשרים אלו, **יש צורך לדון ולהכריע בטענות עובדתיות שהעלתה (ללא תצהיר)**, ובין היתר בטענה כי מועצת הלול הייתה "בעלת מניית זוטרה" אשר "נעדרה [...] יכולת השפעה על ניהול עסקיה ומדיניותה של אגרקסקו וממילא היא לא "הכתובה" כמאמר המפרקים על דפוסי פעולה לאגרקסקו" (סעיף 2 לבקשת מועצת הלול המחיקה); כי מועצת הלול איננה "בשר מבשרה של המדינה" וכי היא אינה נסמכת על תקציב המדינה (סעיפים 4-6, שם) וכן כי אין קשר בינה לבין מועצת הצמחים (סעיף 11, שם) ועוד ועוד. טענות אלו שנויות במחלוקת ויש להוכיחן.

79. **רביעית**, פסק הדין שהביאה הנתבעת 3 כדי לתמוך בטענה שבנסיבות של תביעה להרמת מסך יש חובת פירוט גבוהה אינו דומה ואין להקיש ממנו לעניינינו (וממילא לא יוצא ממנו כי יש להורות על סילוק התביעה, ראו בעניין ע"א 8845/12 זאב רוס נ' גד זאבי (פורסם בנבו, 25.11.2014)).

בעניין שם, דובר היה במקרה שבו **התובע כלל לא טען להרמת מסך**. הערכאה הדיונית קיבלה את התביעה על יסוד עילת הרמת מסך - **עילה שכאמור לא נטענה, ועל פי בית המשפט העליון, אף לא הוכחה בפניו עובדתית**.

בנסיבות אלו - הורה בית המשפט העליון כי יש להשיב את הדיון בתביעה לערכאה הדיונית וליתן **לתובע לתקן את כתב תביעתו** (ללמדך עד כמה חריג הוא סעד של סילוק על הסף בהיעדר "פירוט" העילה).

מה בין פסק הדין בעניין רוס לבין טענותיהן של הנתבעות? לנתבעות הפתרוניים.

80. **חמישית**, גם ההשוואה שערכה מועצת הלול בין עניינינו כאן לבין פסקי הדין ביחס לחיוב נושאי משרה, איננה מסייעת לה.

פסקי הדין שהביאה מועצת הלול עוסקים בסיטואציה שונה משלנו, שכן במקרים שהובאו: (א) דובר בהליך **בקשת אישור להגיש תביעה** (בשם החברה/קבוצה), ונקבע כי עניין זה משליך על חובת הפירוט של מבקש האישור. בענייננו, ממילא התקבל "אישור" של בית המשפט להגיש ולנהל את התביעה; (ב) מקרים שבהם הטיעון העובדתי היה חסר במובן הזה **שלא נטען מי מבין הנתבעים היה באמת מעורב במעל** (למשל מי מהדירקטורים כיהן בעת קבלת ההחלטות נשוא בקשת האישור). בענייננו, ישנו טיעון ברור ביחס לנתבעות ומעורבותן במעל; ו-(ג) בקשת האישור נדחתה **לאחר דיון בבקשת האישור, ולא כ"סילוק על הסף"**. בענייננו, נתבעות מבקשות להביא לסילוק "על הסף" וללא דיון בגוף הטענות:

- כך, בשונה מענייננו, בעניין תנ"ג (ת"א) 32007-08-11 **אפרת ואח' נ' בן שאול ואח'** (פורסם בנבו, 12.12.2012), מדובר היה בטענות היעדר פירוט שהועלו כלפי מבקש אישור להגיש תביעה נגזרת. בהקשרים אלו נקבע כי חובתו של התובע לפירוט קשורה גם **למעמדו כמבקש אישור מבית המשפט לניהול התביעה בשם החברה** (עניין שאיננו רלבנטי כאן).

בהקשר זה נזכיר, כי המפרקים אינם מבקשים כאן לקבל אישור להגיש את תביעתם. המפרקים **כבר ביקשו** אישור מבית המשפט של פירוק לנהל את התביעה ולפחות לדידו הם עמדו בחובת הפירוט נגד כל הנתבעות (שאם לא כן - לא הייתה התביעה זוכה לאישורו של בית המשפט של פירוק).

ביחס לפירוט העובדתי, נקבע על המבקש שם לטעון ולהוכיח **מה הרקע העובדתי הרלבנטי ביחס לכל דירקטור מתוך עשרת הדירקטורים המשיבים שם, לרבות למשל, האם כיהן בתפקיד בתקופה הרלבנטית לנסיבות נשוא בקשת האישור**. זוהי טענה "קלאסית" של היעדר יריבות או עילה. בהקשרים אלו נקבע (הברור מאליו בכל הכבוד) - כי לא ניתן להקיש מקיומה של עילת תביעה כלפי בעל השליטה לקיומה של עילת תביעה כלפי הדירקטורים וכי יש להתייחס לכל אחד מהם ונסיבותיו.

בכל אופן, ובניגוד לרושם שעלול להתקבל מטענת מועצת הלול (לפיה עניין זה **"ביא לסילוק התביעה כנגדם"**) - אין המדובר בעילה שבה סילק בית המשפט את התביעה על הסף. **בית המשפט שם דחה את בקשת האישור כלפי הדירקטורים לאחר דיון לגופה של בקשת האישור להגיש תביעה נגזרת**. וההבדלים ברורים.

- דברים דומים ניתן לומר על תנ"ג (ת"א) 48081-11-11 **רוזנפלד נ' אילן בן דב** (פורסם בנבו, 17.03.2013). גם שם דובר במבקש אישור להגיש תביעה נגזרת.

שם קבע כבוד השופט כבוב כי לא ניתן לייחס אחריות לקבוצה של דירקטורים ביחס לארבע החלטות שונות, **כאשר לא פורט בבקשת האישור שם ביחס לכל דירקטור מהו האופן שבו קיבלו את החלטתם בכל אחד מהעניינים שם**.

וגם שם צוין כי היעדר הפירוט כאמור יכול להוות עילה **לדחיית בקשת אישור**, להבדיל מעילה למחיקה על הסף (בשלב של לפני ברור התביעה).

• וכך גם ביחס לרע"א 4024/14 **אפריקה ישראל נ' רפאל כהן** (פורסם בנבו, 26.04.2015).
גם שם דובר במבקש אישור להגיש תביעה נגזרת (ונקבע כי "בעוד שמחיקה על הסף בהיעדר עילה נחשבת לסעד קיצוני בתביעה רגילה, אין הדבר כך לגבי מחיקת בקשה לאישור תביעה נגזרת").

וגם שם, מבקש האישור לא פירט מה היתה המעורבות של כל דירקטור ודירקטור **בעסקה נשוא התביעה, ואף לשיטתו של מבקש האישור, חלקם לא היו מעורבים במעשה.**

וגם שם המדובר היה בדיון בבקשת האישור גופה (ולא בסילוק כעילת סף).

80.1. ולסיום - גם בפסק הדין בעניין ת"א (חי') 7732-07-14 **סגיב 95 חברה חקלאית בע"מ נ' חישתיל בע"מ** (פורסם בנבו, 18.03.2016) שהביאה מועצת הצמחים בהקשרים דומים אין ממש. גם שם קבע בית המשפט כי התובעים לא פירטו מה היסוד לאחריות האישית והפעולות שכל נתבע ונתבע עשה ביחס לעילת התביעה. **כך בפרט כאשר התברר שאחד מהדירקטורים כלל לא היה בתפקיד בעת הרלבנטית.**

והשוני מענייננו עוד עולה מעצם הקביעה כי ממילא העילות המשפטיות לא התקיימו כלפי המשיבים שם (לגופה של תביעה).

81. לסיכום, אין ממש בטענת היעדר העילה שהושמעה מפי הנתבעות.

2.1. יש לדחות את טענת הסילוק בשל היעדר היריבות ו/או פירוט

82. ממשיכות הנתבעות 2-3 וטוענות כי מחמת "היעדר הפירוט העובדתי" יש לסלק את התביעה על הסף כנגדן בהיעדר יריבות. לכך מוסיפה מועצת הלול את הטענה כאילו שהחל משנת 2005 לא עשתה שימוש בשירותיה של אגרקסו ולפיכך אין עילה ו/או יריבות כלפיה.

83. ככל שעסקינן בטענה בדבר "היעדר פירוט" ישיבו המפרקים כדלקמן - ידוע הוא כי הסעד במקרה בו כתב התביעה לוקה בהיעדר פירוט הוא הוספת פרטים לכתב התביעה (תקנות 65-66 לתקסד"א). גם מכאן ניתן ללמוד כי אין המדובר במצב שבו "**בשום אופן אין התובע יכול לקבל, על יסוד הטענות שבתביעתו, את הסעד שאותו הוא מבקש**" [...] אפילו הוכיח את העובדות המפורטות בכתב התביעה ואף אם תינתן לו רשות לתקנו".

בכל מקרה, וממילא נסתרת הטענה בדבר היעדר פירוט מאחר שהנתבעות 2-3 "צלחו" את שלב הגשת כתב ההגנה. חזקה היא כי אם כתב התביעה לא היה מפורט, הנתבעות 2-3 היו עומדות על היעדר הפירוט עובר להגשת כתב ההגנה.

בהקשרים אלו ראוי להוסיף שהנתבעות צלחו את שלב הגשת כתב ההגנה כבר לפני למעלה משנה. מאז הן שקטו על השמרים, וכעת רוכבות על "הגל" של בקשות המדינה. אילו חשבו באמת כי יש ממש בטענת היעדר היריבות ועילה, היו עומדות על סילוק התביעה כבר לפני למעלה משנה.

84. ככל שעסקינן בטענה כאילו שכתב התביעה אינו מייחס "עוולה עצמאית" למועצת הלול ולפיכך אין בינה לבין התובעים יריבות - יובהר, כי מדובר בטענה בלתי ברורה. מה פשר התיבה "עוולה עצמאית"? האם טענת מועצת הלול הינה כי היא פטורה מאחריות לקריסת אגרקסקו רק משום שהיו בעלי מניות נוספים אשר פעלו באופן חסר אחריות ופסול? האם לשיטתה היא צריכה להיות "עצמאית" כדי לשאת בחבות למעשיה ומחדליה?

מכל מקום, כאמור לעיל, כתב התביעה מייחס גם מייחס עוולה עצמאית. ישנו גם סעד שנתבע ממועצת הלול (ביחד ולחוד עם הנתבעות האחרות, כמפורט בכתב התביעה).

85. וככל שעסקינן בטענה כאילו שכתב התביעה אינו מגלה עילה כלפי מועצת הלול ויש לסלק אותו על הסף מאחר שהחל משנת 2005 חדלו מגדלי ענף הלול לעשות שימוש בשירותי החברה - גם טענה זו אינה מצדיקה סילוק על הסף בהיעדר יריבות ו/או עילה. ראשית, הטענה איננה עולה מכתב התביעה כפי שהוא, והיא מחייבת הוכחת טענות "הגנה" עובדתיות (מוכחות) מטעם מועצת הלול. שנית, וחשוב מכך - אין בטענה בדבר היעדר שימוש בשירותיה של החברה החל משנת 2005 (אם וככל שכך היה) כדי להפחית מחובותיה של בעלת מניות בה למימון הדק של החברה, להתנהלות שלא לתכלית עסקית של החברה, להתערבות פסולה בענייני החברה וכיוצ"ב.

86. בנסיבות אלו, גם בטענת היעדר היריבות אין ממש.

ז. יש לדחות את בקשת הצירוף ובקשת הארכה

87. כאמור לעיל, במקביל לבקשת הסילוק על הסף, עתרה המדינה בשתי בקשות נוספות - בקשה לצירוף נתבעים לכתב התביעה (בקשת הצירוף) ובקשה למתן ארכה להגשת הודעות נגד צדדים שלישיים ולבקשה לצירוף נתבעים (נוספים, בקשת הארכה).

88. בבקשת הצירוף, עותרת המדינה כי יצורפו לתביעה הנתבעים הבאים:

88.1. חברת תנובה.

88.2. מנכ"לי אגרקסקו, מר שלמה תירוש ומר דוד בונדי.

88.3. משרד רוה"ח פאהן קנה.

88.4. משרד רוה"ח קוסט גבאי את קסירר (E&Y).

88.5. משרד רוה"ח קסלמן וקסלמן (PwC).

89. נימוקיה של המדינה נסובים בעיקר סביב הטענה כי צירוף בעלי הדין הנ"ל "הכרחי על מנת לאפשר לכבוד בית המשפט לפסוק ולהכריע ביעילות ובשלמות בכל השאלות והסוגיות הסבוכות הכרוכות בכתב התביעה" וכי צירופם נדרש על מנת להכריע "הכרעה יעילה ושלמה בכל השאלות הכרוכות בתובענה" (סעיפים 8-9 לבקשת הצירוף).

90. זאת, לדידה של המדינה, מאחר ש-"בעלי הדין שצירופם מבוקש, מעצם תפקידם, נושאים באחריות לאירועים שונים המתוארים בכתב התביעה" וכן מאחר ש-"אף בהתאם לטענת המפרקים בכתב התביעה ובנספחיו, עיקר בעלי הדין אשר צירופם מבוקש היוו "שחקני מפתח" באירועים המתוארים בכתב התביעה והיוו גורם משמעותי בקריסת החברה, יחד עם הנתבעות" (סעיף 9, שם).

91. בד בבד, הגישה המדינה את בקשת הארכה, שתכליתה:

91.1. ליתן למדינה ארכה להגשת הודעות לצדדים שלישיים, עד לאחר הכרעה בבקשת הצירוף; וכן

91.2. ליתן למדינה ארכה לבקש צירופם של נתבעים נוספים ו/או הגשת הודעה לצדדים שלישיים נגדם, **לרבות** נגד חברי הדירקטוריון של אגרקסקו, עד לאחר סיום ההליכים המקדמיים בתיק.

92. כפי ששנינו לעיל, דינה של בקשת הצירוף (וממילא של בקשת הארכה) לדחייה גם מטעמי סף (שכן היא מועלית בחוסר תום לב וכן כי אישור בית המשפט של פירוק ושל הכני"ר להגשת התביעה מעלה כי אין בה ממש).

93. הטענה דנא מועלית גם בשיהוי ניכר והמדינה לא פירשה מדוע רק כשנתיים לאחר הגשת התביעה עלה בידה "להשליך" אחריות על גורמים אחרים מלבדה. ואולם דינה של טענת זו לדחייה גם לגופה.

1.ז. הכלל - התובע זכאי לקבוע מי יהיה בעל דינו (קל וחומר כאשר מדובר בבעל תפקיד)

94. כידוע, התקנות מסמיכות את בית המשפט הדין בתובענה להורות על צירוף בעל דין כתובע או כנתבע, וזאת כדי לאפשר לבית המשפט לפסוק ולהכריע ביעילות ובשלמות בכל השאלות הכרוכות בתובענה.

95. נקבע בפסיקה כי בקשת **נתבע** לצירוף **נתבע נוסף** (כבענייננו) תתקבל במקרים נדירים ביותר, **שהרי התובע זכאי לקבוע עם מי רצונו להתדיין**.

ראו למשל בע"א (מחוזי ת"א) 2489/07 רובוגרופ ט.א.ק. בע"מ נ' פוריה מערכות (1989) בע"מ (פורסם בנבו, 08.08.2007):

"הפסיקה הבחינה בין בקשת תובע לצרף נתבע נוסף לבין בקשת נתבע לצרף נתבע נוסף בניגוד לדעת התובע, כאשר בנוגע למקרה השני נקבע כי: "אך במקרים נדירים ביותר יצורף בעל-דין כנתבע, שלא על-פי רצונו של התובע, שהרי הלה זכאי לקבוע עם מי רצונו להתדיין ולמי יהיה עליו לחוב בהוצאות בתום ההליך, אם תביעתו לא תתקבל...ואולם, אך מובן הדבר, שאם ייקבע לבסוף, כי נוכחותם של הנ"ל (מי שמבקשים להצטרף כנתבעים - ה.ג.) הייתה חיונית להליך, עד כדי פגיעה ביכולת של המבקש-התובע לזכות בסעד המבוקש על-ידו, אזי יהא עליו להלין על עצמו בלבד כאשר הנטל ירבוץ עליו". (בר"ע (מחוזי - ים) 3250/97 המוסד לביטוח לאומי נ' אליהו חברה לביטוח בע"מ, תק-מח 97 (4) 559 (1997); בש"א (מחוזי - ים) 6355/01 אברהם רייכמן נ' יפה שיינפלד, תק-מח 2001 (2) 15132 (2001))."

כן השוו למשל בבר"ע (מחוזי ירושלים) 3250/97 **המוסד לביטוח לאומי נ' אליהו חב' לביטוח בע"מ** (פורסם בנבו, 01.12.1997) (להלן: **"עניין המוסד לביטוח לאומי"**):

"מנגד לכך יש צדק בהלנת המבקש על-כך, שבעל כורחו צורפו נתבעים נוספים, שאין הוא חפץ להיות בן פלוגתא עמם, ומבלי שאף הוגשה בקשה כדבעי בעניין ומבלי שהתאפשר לו לטעון את טענותיו בנושא. אך במקרים נדירים ביותר יצורף בעל-דין כנתבע, שלא על-פי רצונו של התובע, שהרי הלה זכאי לקבוע עם מי רצונו להתדיין ולמי יהיה עליו לחוב בהוצאות בתום ההליך, אם תביעתו לא תתקבל (ד"ר זוסמן, שם, 196-199). צירוף הנתבעים הנוספים בענייננו אינו חיוני לבירור הפלוגתאות והשאלות הכרוכות בתובענה (תקנה 24 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984), ואולם, אך מובן הדבר, שאם ייקבע לבסוף, כי נוכחותם של הנ"ל הייתה חיונית להליך, עד כדי פגיעה ביכולת של המבקש-התובע לזכות בסעד המבוקש על-ידו, אזי יהא עליו להלין על עצמו בלבד כאשר הנטל ירבוץ עליו."

96. ואם יש צורך בחיזוק נוסף, ראו את דבריו של בית המשפט העליון ברע"א 1949/16 מ.ש. מוצרי אלומיניום בע"מ נ' דוד רחמים (פורסם בנבו, 07.04.2016) (להלן: "עניין מ.ש. מוצרי אלומיניום") לפיהם הכלל הוא כי התובע בוחר את נתבעיו, והוספת נתבעים נוספים בניגוד לדעתו מהווה "כפייה" שיש לנהוג בה בריסון:

"שיקול הדעת שניתן לבית המשפט להחליט האם אמנם מהווה אדם בעל דין "דרוש", הוא שיקול דעת רחב אשר יש הצדקה להפעילו במקרים מסוימים, ובעיקר במצבים שבהם עלול הצד השלישי להיפגע עקב מתן פסק דין, מבלי שזכה לומר את דברו בבית המשפט (עניין נתיבים, שם). אף על-פי כן, השימוש בפועל שנעשה בחקנה זו איננו נרחב, ובית המשפט נוהג בריסון בהפעילו את הסמכות האמורה. כמו כן, ועל אף שאין בחקנה הבחנה בין תובע לנתבע, עמדה הפסיקה על כך שקיימת חשיבות למיחות בעל דין המצורף. ככל שההחלטה על צירוף בעל דין איננה חזון נפרץ, על אחת כמה וכמה נכון הדבר, מקום שבו מדובר בצירוף נתבע (או בענייננו, מקבל הודעת צד שלישי) בניגוד לרצונו של תובע (שולח ההודעה)... הכלל הוא, כי התובע בוחר בנתבע, ואין לכפות עליו לתבוע אדם שממנו אינו חפץ לדרוש סעד" (ע"א 543/59 מדינת ישראל נ' קיסלוג (שפיגלמן), פ"ד יד(2) 1165, 1170-1171 (1960))."

וראו עוד בת"א (מחוזי חי') 49962-12-15 הילה ויינברג נ' אמנון פלטין (פורסם בנבו, 30.05.2016).

97. והכלל חל ביתר שאת ונכון שבעתיים בענייננו אנו.

98. כזכור, עניין לנו בתביעה שהוגשה בשם חברה שבפירוק, בתמיכת הכנ"ר ובאישור בית המשפט של פירוק. אין עסקין בתובע "פרטי".

ככל שאין מקום לכפות על תובע פרטי ניהול תביעה (על כך הכרוך בכך) נגד גורמים שלא מצא לנכון לתבוע - קל וחומר שאין מקום לכפות על קופת הפירוק ניהול של תביעות ארוכות, סבוכות ויקרות נגד שלושה משרדי רו"ח מהמכובדים בישראל, נגד חברת תנובה ונגד שני מנכ"לים לשעבר (וזאת כאשר עילות תביעה פוטנציאליות כנגדם נבחנו ו/או נבחנות ונשקלות על ידי המפרקים, אשר להם הפרוגטיבה והסמכות להחליט אם נכון וכדאי להוציא מכספי קופת הפירוק על מנת להגיש נגדם תביעה).

99. ראו בהקשרים אלו שוב את עניין גמליאלי:

"כמו כן, ראוי לשוב ולהדגיש; הלכה פסוקה היא כי לבעל תפקיד במסגרת הליכי פירוק וכינוס שיקול דעת רחב בכל הנוגע להגשת תביעות כנגד צדדים שלישיים אשר עשויים לשאת בחבות כלפי החברה, ובשיקול דעת זה לא ימהר בית משפט של פירוק להתערב. שיקולי כדאיות ויעילות המנחים לעיתים קרובות בעלי תפקיד בעניינים כגון דא הינם שיקולים לגיטימיים אשר רשאי וחייב בעל התפקיד לשיקול, שהרי קופת הפירוק איננה בור ללא תחתית (ההיפך הוא הנכון) והאינטרס הוא השאתה ולא ריקונה... אין שום הצדקה שבית המשפט יכפה על המפרק לנהוג באופן שיהלום את שיקולי האגרה ושיקולים מעין אלו, של נתבע או נתבע פוטנציאלי..."

100. בהקשרים אלו ראוי להטעים כי טענות ה"צבע" שמפזרת המדינה כאילו שיש פסול בכך שהתובעים בוחרים באופן מושכל ועל פי אינטרסים של הנושים וקופת הפירוק כלפי מי להגיש את התביעה, מוטב היה שלא יועלו.

101. היכולת להיפרע מנתבע, קל וחומר כאשר בעל תפקיד מגיש תביעה, היא אינטרס לגיטימי וחשוב. אילו לא היה נלקח אינטרס זה בחשבון, היו המפרקים חוטאים לתפקידם ומכלים לשווא את כספם של הנושים (וראו שוב בעניין גמליאלי).

המפרקים סבורים כי עילת התביעה שבכותרת מתאימה לבירור כפי שהוגשה (קרי נגד בעלי המניות בעלי ההשפעה של החברה אשר הכתיבו את דרכיה). אל לו לבית המשפט לכפות על קופת הפירוק (ונושי החברה) ניהול התביעה דנא נגד גורמים רחוקים ו/או אחרים שהנסיבות בעניינם שונות.

102. לסיכום - הכלל הוא כי אין מקום ולא נכון לכפות על תובע את ניהול התביעה נגד נתבע שלא בחר כבעל דינו. בוודאי ובוודאי שאין מקום לכפות על בעל תפקיד ועל קופת הפירוק של החברה לשאת בהוצאות ניהול התביעה (וחלילה בהוצאות משפט אם תידחה) כלפי נתבעים נוספים.

103. כבר בשל כך, דינה של בקשת הצירוף לדחייה. אך בכך לא סגי.

2.2. החריג לכלל איננו מתקיים - הנתבעים שצירופם מתבקש אינם דרושים לניהול התובענה

2.2.א. טענות המדינה נגד הנתבעים שצירופם מתבקש הן טענות להשתתפות או שיפוי בגין הנזק

104. החריג לכלל לפיו התובע הוא זה אשר בוחר את יריבו הוא כי נוכחותו של היריב כבעל דין נדרשת על מנת לפסוק ביעילות ובשלמות במחלוקות נשוא התביעה (ראו בתקנה 24 לתקנות לעיל).

105. בתי המשפט פירשו את תחולת חריג זה ככל שעסקינן בבקשת נתבע להוסיף נתבע נוסף על אפו ועל חמתו של התובע, וקבעו כי נוכחותו של נתבע נוסף נדרשת כאשר הדיון בשאלות העולות מהתובענה כפי שהוגשה יסוכל בהיעדרו, ובעיקר במצב שבו פסק הדין שינתן עלול לפגוע בזכויות של הנתבע הנוסף שלא קיבל את יומו בבית המשפט.

ראו למשל בעניין מ.ש. אלומיניום:

"קנה-המידה לשיקול-דעתו של בית-המשפט הוא, אם נוכחותו של האדם כבעל-דין במשפט דרושה כדי לאפשר לבית-המשפט לפסוק בשאלות העולות מן התובענה, היינו בשאלות העולות מן התובענה כמו שהוגשה, והצירוף בא למנוע שהדין בשאלות הנ"ל יסוכל עקב כך, שנכצר מבית המשפט לפסוק בהן, אם לא היה גם פלוני בעל-דין...
שיקול הדעת שניתן לבית המשפט להחליט האם אמנם מהווה אדם בעל דין "דרוש", הוא שיקול דעת רחב אשר יש הצדקה להפעילו במקרים מסוימים, ובעיקר במצבים שבהם עלול הצד השלישי להיפגע עקב מתן פסק דין, מבלי שזכה לומר את דברו בבית המשפט (עניין נתיבים, שם)."

106. ועוד ראו למשל ברע"א 9360/11 הפטריארכיה היוונית האורתודוקסית של ירושלים נ' יעקב רבינוביץ' (פורסם בנבו, 08.01.2012) (להלן: "עניין הפטריארכיה היוונית"):

"אכן, בצירוף נתבע שלא על פי בקשת התובע יש משום כפייה על התובע. אף על פי כן, ישנם מקרים בהם ראוי להורות על צירופו של נתבע, חרף התנגדות התובע: "בית המשפט מוסמך לצרף נתבע נוסף, על פי בקשתו או על פי בקשת הנתבע המקורי, על אפו ועל חמתו של התובע, אם פסק דין שינתן עלול בעקיפין לפגוע בזכותו החוקית של הנתבע הנוסף, ומטעם זה לא נפתרה 'בשלמות וביעילות' המחלוקת שנפלה בין התובע ובין הנתבע המקורי" (יואל זוסמן סדרי הדין האזרחי 200 (מהדורה שביעית, 1995))."

107. ובנוסף ראו ברע"א 2228/15 ג'י.טי.אס. פאוור סולושנס לימיטד נ' נתיבים דרום בע"מ (פורסם בנבו, 09.07.2015) (להלן: "עניין ג'י.טי.אס."):

" אחד הדגשים שנתנה הפסיקה בעניין זה הוא כי יש לוודא שהצירוף נדרש בשל הפלוגתאות העולות מן התביעה כפי שהוגשה, ולא הפלוגתאות בתביעה אחרת שהתובע יכול היה להגישה... מקרים נפוצים להכרעה כי נוכחותו של אדם דרושה כבעל דין הם למשל כאשר מדובר בפסק דין חפצי, כגון תביעת בעלות כנס, או פסק דין הכולל חובת ביצוע של מעשה המשפיע ישירות על זכותו של אותו אדם (זוסמן, 199-203). המשותף למקרים שצוינו לעיל, הוא כי אם לא יצורף הצד השלישי להליך

כבעל דין, תקופת זכות-שלו או של בעלי הדין הקיימים, בשל העובדה כי לא נשמע קולו ולא יחול עליו מעשה בית דין ... מכל מקום, העובדה כי צד שלישי מחזיק במידע או זווית ראייה חיונית לבירור התובענה, אינה הופכת אותו מיניה וביה לבעל דין דרוש, אלא יתכן וניתן להסתפק בהעדתו על-ידי מי מבעלי הדין הקיימים."

108. מאידך נקבע כי כאשר הנתבע שולל מכל וכל את אחריותו לנטען בתביעה וטוען כי לא הוא אחראי לנזק, אלא אדם אחר, אין לאפשר את צירוף האדם האחר כנתבע בניגוד לדעת התובע. ראו **בעניין ג'י.טי.אס.**:

"לעניין זה, יש לבחון בקפדנות את הפלוגתאות והעילות שבחר התובע להעלות בכתב התביעה שהגיש – אלו הן הפלוגתאות שיש להכריע בהן "ביעילות ובשלמות", ואלו בלבד. כך למשל, בתביעה הנוגעת לתאונת דרכים שבה טוען הנתבע כי לא הוא אלא אדם אחר גרם לתאונה, אינה מחייבת את נוכחותו של אותו אחר במשפט כבעל דין, שכן אחריותו של האחר אינה עומדת במוקד הפלוגתא, אלא אחריותו של הנתבע בלבד (ע"א 83/64 גראטש נ' אטיה, פ"ד יח (44) 132 (1964) (להלן: "עניין גראטש")). אכן, הכרעה כי אותו אדם אחראי לתאונה לא תהווה מעשה בית דין כלפיו. ככל שיאבה התובע להגיש תביעה נוספת נגדו, כך יעשה. תקנה 24 לתקנות איננה מכוונת למניעת ריבוי משפטים, אלא לאפשר פסיקה יעילה ושלמה בתובענה העומדת לבירור... כך למשל, אושרה גריעתו של צד שצורף לתובענה, כאשר בתובענה המקורית לא נכלל כלפיו כל סעד..."

109. וכן נקבע כי תקנה 24 לא מיועדת לבירור טענות שיפוי בין נתבעים. למטרה זו נועדה הודעה לצד שלישי. ראו ברע"א (ירושלים) 748/90 **בתי ספר למלאכה על יד ישיבות חב"ד נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ** (פורסם בנבו, 18.02.1990):

"השופטת המלומדת צדקה בקביעתה שצירופם של המשיבים 110-111 כנתבעים אינו דרוש בגדר תקנה 24 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 ואין לכפות על התובעים נתבעים שאין הם מעוניינים בהם: ב"ע"א 543/59 פד"י י"ד 1171; אם יש למבקשת עילת הגנה מהותית תוכל לעוררה גם ללא הצירוף ואם אין לה עילת הגנה מהותית הצירוף לא יועיל לה; בית המשפט גם אינו מצורף נתבע, לתובענה לפי בקשתו של נתבע קיים רק כדי להסמיך את בית המשפט לפסוק שיפוי בין הנתבעים; למטרה זו נועדה ההודעה לצד שלישי."

110. וכן בבש"א (מחוזי חיפה) 3571/04 **עיריית חיפה נ' מיכאל עצמון ואח'** (פורסם בנבו, 22.06.2004):

"יתרה מזאת - הכלל הוא שאין לכפות על התובע נתבע אותו אין הוא מבקש כלל לתבוע. טענת נתבע כי אין הוא הנתבע הנכון וכי אין הוא אחראי כלל או אחראי יחיד לנזקי התובע אינה עילה לחייב את התובע בצירוף נתבע נוסף. התובע, כמובן, מסתכן באפשרות שתביעתו תידחה מחמת שתבע נתבע שאינו נכון. ואולם אין לכפות עליו צירוף נתבע בניגוד לרצונו. אין גם מקום לצירוף נתבע בניגוד לרצון תובע רק כדי שניתן יהיה מאוחר יותר להסדיר שיפוי בין נתבעים. לשם מטרת אלו קיים הסעד של הודעה לצדדי ג'. בדרך זו יכול הנתבע הסבור כי אין הוא הנתבע הנכון או שאחרים אחראים לנזק הנתבע לצרף את אותם צדדים. בדרך זו אין הוא כופה על התובע לתבוע נתבע בניגוד לרצונו וכד מבאי הוא אל אולם בית המשפט את אותו הצד שלדעתו נחוץ הוא לשם הכרעה "ביעילות ובשלמות בכל השאלות הכרוכות בתובענה" (כאמור בתקנה 24 הנ"ל)."

111. עוד נקבע, כי הטענה לפיה בעל דין מחזיק בידו מידע אשר נדרש לצורך הכרעה בתובענות אינה מצדיקה, כשלעצמה, צירופו כבעל דין (ראו למשל **בעניין ג'י.טי.אס.**; ברע"א 10104/07 **מדינת ישראל נ' אלדנפירי מהא ו-54 אח'** (פורסם בנבו, 21.02.2008); בבש"א (מנהלי ירושלים) 862/08 **המועצה המקומית מבשרת ציון נ' חנוך כהן** (פורסם בנבו, 31.12.2008); ועוד ועוד).

112. הנה כי כן; הוספת נתבע בניגוד לרצון התובע תהא במקרים חריגים ונדירים כאשר לא ניתן יהיה לפסוק במחלוקות כפי שעולות מכתב התביעה בלעדיו, שכן יש בפסק הדין כדי להשפיע על זכויותיו. אין היא מיועדת לחלוקת אחריות ו/או שיפוי בין נתבעים שונים ואין היא מיועדת להבטיח את הבאת המידע הנדרש לשם הכרעה.
113. ומן הכלל אל הפרט.
114. בעניינו, טוענת המדינה כי לפי כתב התביעה, הנתבעים שצירופם מתבקש "היוו" שחקני מפתח" באירועים המתוארים בכתב התביעה והיוו גורם משמעותי בקריסת החברה, יחד עם הנתבעות" (סעיף 9 לבקשת הצירוף).
- וכן טוענת כי "...ככל שהנתבעים מבקשים לייחס למדינה אחריות בהסתמך על טענות אלה, כי אז טענות אלה עליהם להפנות, לשיטתם הם, גם נגד הנתבעים שצירופם מתבקש" (סעיף 18 לבקשת הצירוף).
115. במילים אחרות, טענת המדינה העיקרית היא כי אם היא אחראית, גם הנתבעים האחרים אחראים. טענה זו לא מהווה עילה לצירוף נתבע.
116. ראשית, כאמור בעניין ג'י.טי.אס שלעיל, על מנת שתהווה טענה זו עילה לצירוף נתבע "יש לוודא שהצירוף נדרש בשל הפלוגתאות העולות מן התביעה כפי שהוגשה". טענת המדינה בעניין זה איננה עולה מכתב התביעה כפי שהוגש.
117. שנית, כאמור בעניין הפטריארכיה היוונית, בית המשפט ישקול להיעתר לבקשה לצירוף נתבע "אם פסק דין שיינתן עלול בעקיפין לפגוע בזכותו החוקית של הנתבע הנוסף...". גם בהיבט זה טענות המדינה לא מלמדות על עילה לצירוף הנתבעים הנוספים, כך שאם ינתן פסק דין בהיעדרם, תהא לו השפעה על זכויותיהם.
118. אדרבא. טענות המדינה הן טענות "קלאסיות" להודעת צד ג' מטעמה (ראו בתקנה 216 לתקנות). המדובר בטענות לשיפוי ו/או השתתפות בנזק, טענות שאין מקום לכפות על התובע לברר אותן מקום שלא חפץ בכך.
- ולא ניתן להסכים עם ה"תעלול" הדיוני והמעקף של הוראות סדרי הדין על ידי המדינה. לא ניתן להשלים עם העובדה שהמדינה מחפשת כל מנוף לחץ אפשרי על נושי החברה ועל קופת הפירוק.
- הצדדים הנדרשים והנכונים לברר את אחריות בעלות השליטה בחברה מצויים בפני בית המשפט הנכבד. המבקשות (הנתבעות) אשר פעלו יחד כמתואר בכתב התביעה הן אלו שכפו על החברה את מבנה ההון הבעייתי מאוד (והדק מאוד) שלה. מבדיקות נוספות שערכו המפרקים, על בסיס דו"ח החוקר, וכשלמה לו, הגיעו המפרקים למסקנה המתבקשת בדבר אחריותן של המבקשות לאירועים נשוא התביעה. מסקנה זו באה לידי ביטוי גם בדו"ח המשלים שהגישו המפרקים לבית המשפט של פירוק (צורף כנספח ז' לכתב התביעה), אך המדינה בחרה להתעלם ממנו. למעלה מן הצורך יצוין כי לקראת הדו"ח המשלים, נערכו כאמור השלמות חקירה ובדיקות בין היתר בעניינו של מר תירוש בנוגע לאירועים נשוא התביעה, ואלה הניחו את דעתם של המפרקים, כי אין מקום להגיש תביעה נגד מר תירוש בקשר לאירועים אלה (הרמת מסך).

מכל מקום, ברור שההכרעה בעניין זה איננה משליכה על זכויותיהם של הצדדים שצירופם מתבקש. ככל שהמדינה מעוניינת בחלוקה בנזק או בשיפוי, עליה לעשות כן בדרכים המקובלות.

119. בהקשרים אלו כבר נפסק כי אין לצרף נתבע כאשר העניין מהווה קיצור דרך במקום הגשת הודעה לצד ג'. ראו בעניין **המוסד לביטוח לאומי** :

"קיצור הדרך, במקום לשלוח הודעה לצד שלישי, אינו במקומו ומבחינת המבקש, כתובע, אין דין המצורפים כנתבעים, כדינם אם יצורפו להליך כצדדים שלישיים (מבלי שהאמור יתפרש כהבעת עמדה, האם בנסיבות דידן מן הראוי יהא לאפשר למשיבה להגיש כתב הגנה, חלף זה שהוגש לאור צירוף בעלי הדין הנ"ל, בכדי לשלוח הודעה לצד שלישי אם לאו)."

כן ראו בעניין **גמליאלי** :

"זוהי בקשה אשר הגיש מר נתום גמליאלי (להלן: "המבקש") כנגד רו"ח צבי יוכמן, מפרק ארבע חברות המשתייכות כולן לקבוצת מתוק (להלן: "המפרק" ו-"קבוצת מתוק" בהתאמה), להורות למפרק לצרף את משרד רואי החשבון כרייטמן-אלמגור ושות' כנתבע נוסף בתביעה שהגיש המפרק בשם החברה. הבקשה נובעת מעובדת היות המבקש אחד הנתבעים בתביעה.

... הטעם לבחירתו לפעול באמצעות פנייה למתן הוראות ולא לשלוח הודעת צד שלישי הוא משאלתו לחסוך מעצמו את עלויות האגרה, המגיעות למיליוני שקלים, וכן לנצל את סמכויות החקירה המצויות בידי המפרק... איני סבור שראוי כי בקשה למתן הוראות תשמש "דרך דיונית עוקפת", המאפשרת לנתבע לצרף צד שלא באמצעות הודעת צד שלישי... אין שום הצדקה שבית המשפט יכפה על המפרק לנהוג באופן שיהלום את שיקולי האגרה ושיקולים מעין אלו, של נתבע או נתבע פוטנציאלי." (ההדגשות אינן במקור, ו.א.) אני מבקשת להצטרף לדברים אלו, ולהוסיף כי לדידי אין לשבח ואין להתייחס בסלחנות לבעל דין אשר מנסה לעקוף את סדרי הדין הקיימים בדרך זו. "יצירתיות" דיונית כזו, של בעל דין, מכבידה על כל הצדדים הנוגעים לדבר, מבלי שיהיה בכך צורך (או תועלת), ויש להתייחס אליה בהתאם. כפי שצינתי לעיל בעניין הכנק למסחר, אין ליתן בידי נתבע אשר מולו עומד גוף חדל פרעון יתרון אשר אינו מצוי בידו של נתבע אשר עומד מול גוף סולבנטי. הדברים מקבלים משנה חוקף כאשר מדובר בנתבע אשר מעוניין "לגרור" אל תוך התובענה צדדים נוספים, מבלי "להסתכן" בהודעת צד ג' ובהטלת הוצאות במידה והתובענה תידחה. בהקשר זה לא למותר לחזור ולציין את ההלכה הפסוקה אשר קובעת כי גם בנקיטת הליכים משפטיים יש לנהוג בתום לב, למרות (ואולי בגלל) אופיה האדברסרי של שיטתנו המשפטית."

כן ראו שוב בפסקי הדין שבסעיפים 109-110 לעיל.

120. ולשם שלמות התמונה - גם בטענה כי נוכחותם של אותם הצדדים נדרשת כדי להבהיר את נסיבות הקריסה (סעיף 50 לבקשת הצירוף) אין כדי לשנות מן המסקנה אף אילו הייתה נכונה (והיא אינה נכונה בנסיבות התביעה). גם טענה זו אינה מצדיקה, כאמור, כשלעצמה, את החלת החריג והוספתם כנתבעים בתביעה.

121. **מדוע אפוא עותרת המדינה לצרף את הנזכרים לעיל כנתבעים חלף אשר הגשת הודעות לצדדים שלישיים מטעמה?**

122. אין אלא להניח שעתירת המדינה מיועדת לסרב ולעכב את ההליכים. היא נועדה להביא למצב שבו יתכן שיהיה על המפרקים לתקן את כתב התביעה, באופן שיאפשר לנתבעות לעתור ולבקש לעדכן את כתב ההגנה, וכי ינתן לנתבעים שצירופם המתבקש שהות ללמוד את התיק ולהגיש כתבי הגנה - והכל במטרה לסרב, לייקר ולעכב את בירור התיק.

123. כן עולה כי המדינה מנסה לכפות על המפרקים וקופת הפירוק לנהל את משפטיה שלה. חפצה המדינה להטיל אחריות על אותם הגורמים שלדידה צירופם מתבקש, תתכבד ותגיש בקשה להגיש הודעה לצד שלישי וככל שזו תתקבל תישא בעלויות ניהול התיק נגדם (וראו שוב בעניין **גמליאלי**).

ז.ב.2. יש לדחות את הטענה שהיעדרם של הצדדים יכול להביא למתן פסק דין בהיעדר סמכות

124. אחד מאדני בקשת המדינה לצירוף היא הטענה שכוונה לבית המשפט הנכבד כאילו שאם יתן פסק דין בתובענה ללא צירופם של הצדדים כפי שהתבקש, פסק הדין "ייתן שלא בסמכות ודינו להתבטל" (סעיף 12, שם) וכי בית המשפט העליון התייחס "בחרפות" לפסק דין שניתן מבלי שצד נוגע בדבר יצורף להליך (סעיף 6, שם).
125. דברים אלו מוטעים.
126. כך למשל עולה (והדבר גם מתבקש) כי כאשר מדובר בטענות של היעדר סמכות, עסקינן בסיטואציה שבה בית המשפט נותן פסק דין אשר משפיע - הלכה למעשה ובפועל - על זכויותיהם של צדדים שלא היו בפניו. עניין זה עולה בקנה אחד עם הכללים הבסיסיים של מעשה בית דין ועם פרשנות הפסיקה כמפורט לעיל.
127. רק לשם הדגמה, בעניין 263/73 ועד הר הכרמל נ' בנק ישראלי, כט(1) 263 (1974), דובר היה בפסק דין שניתן (על יסוד פשרה) בין חוכר ומחכיר, אשר חדל מתשלום דמי החכירה, לפיו אם לא יעמוד בתשלומים עתידיים - תסולק ידו מהנכס וימחק שטר החכירה. אלא שבפני בית המשפט שם לא היו צדדים נדרשים שזכויותיהם צפויות היו (ואכן כך קרה) להיפגע בפועל ממחיקת שטר החכירה וסילוק היד - שני בעלי משכנתאות על הנכס לטובתו של המחכיר.
- בנסיבות אלו, ברור מאליו כי פסק הדין בעניין ועד הר הכרמל משליך, הלכה למעשה ובפועל, על זכויותיהם ועל קניינם של בעלי המשכנתאות. פסק הדין שניתן גרם למחיקת המשכנתאות. לפיכך, נקבע, כי הוא חסר תוקף כלפיהם.
128. דברים דומים ניתן לומר על פסקי הדין האחרים שהובאו על ידי המדינה בהקשר לטענת היעדר הסמכות⁴.
129. מה עניין שמיטה להר סיני?
130. אין בענייננו טענה כי זכויותיהם של רואי החשבון, תנובה או המנכ"לים של אגרקסו תיפגענה מהאמור והמצווה בפסק הדין העתידי בתיק. המדינה גם לא פירשה והסבירה מה תהיה פגיעה שכזו.
131. על כן, גם דינה של טענה זו לדחייה.
- ז.3. יש לדחות את בקשת הארכה להגשת בקשת צירוף נוספת ולהגשת הודעות לצדדים שלישיים
132. מכל האמור לעיל עולה בבירור כי אין עילה לצירוף נתבעים נוספים.
133. כך ביחס לנתבעים שצירופם התבקש וכך ביחס לנתבעים הנוספים שיתבקש (ולדוגמא חברי הדירקטוריון של אגרקסו ו/או מי מהם) - כעולה מפתח בקשת הארכה.
134. יודגש: אין צריך לאמר כי צירופם של חברי הדירקטוריון של אגרקסו ו/או נתבעים נוספים צפוי להאריך ולסרבב עד מאוד את ניהול התביעה.

⁴ כך למשל בעניין ד"ר 2/76 הרמן נ' קהילת ציון אמריקאית, ל(2) 373 (1976) דובר בצדדים שלישיים שהיו להם זכויות קנייניות בנכס אך נעדרו מההליך שבו דן בית המשפט במצב הזכויות הנכס.

135. ובנוסף, המסקנה המתבקשת היא שאין מקום ליתן ארכה להגשת הודעות לצדדים שלישיים, שכן כאמור לעיל, היה על המדינה להגיש הודעות לצדדים שלישיים שחפצה לצרפם, חלף לגרור את המפרקים לניהולה של בקשה (חסרת יסוד) זו. לפיכך, אין צידוק באיחור בהגשת ההודעות הנ"ל ואין סיבה שבדין לאפשר את הגשת ההודעות הללו כעת.

136. וגם לגופו של עניין ברור מאליו כי גם אם יקבע שמי מחברי הדירקטוריון היה אחראי - גם הוא - למצבה של החברה, הדבר לא ישנה את אחריות המדינה (ויתר הנתבעות), שהרי הן אלו שכפו על החברה ומנהליה, בין היתר באמצעות התקנון, את ניהול החברה שלא לפי תכלית עסקית ולמעשה באופן מסוכן ומנוגד לדין. ה"התעקשות" של המדינה לגרור אחריה נתבעים נוספים ולהלך עליהם אימים היא לא ראויה והיא גם בכל הכבוד פסולה.

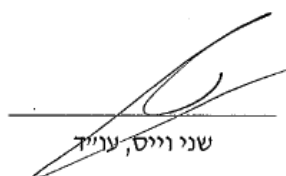
137. ולהשלמת התמונה - בוודאי ובוודאי שאין צידוק ליתן למדינה ארכה להגשת הודעות לצדדים שלישיים או בקשות לצירוף נתבעים נוספים עד לאחר השלמת ההליכים המקדמיים בתיק. זהו קרש קפיצה אינסופי למשיכת וגרירת ההליך עד אין קץ. אין שום צידוק לאפשר למדינה לחרוג מהכללים המוכרים והידועים ולגרור את ההליך עוד ועוד (והכל על חשבון הנושים וקופת הפירוק).

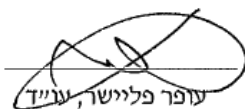
ח. סיכום ועתירה

138. לאור האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את הבקשות נשוא תגובה זו על הסף ולכל הפחות לגופן.

139. כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את הנתבעות בהוצאות משפט וכן בשכ"ט עו"ד בסכומים משמעותיים כדי למנוע את המשך התנהלותן הדיונית הפסולה.

140. אך מובן כי האמור בתגובה זו אינו גורע מזכויות ו/או טענות ו/או עילות המפרקים ו/או החברה ואלו שמורות להם אפוא במלואן

שני וייס, עו"ד

עופר פליישר, עו"ד

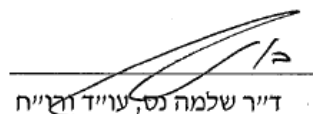

ירון אלכאחי, עו"ד

פנחס דובין, עו"ד

גורניצקי ושות', ב"כ המפרקים

עידן מילר, עו"ד

שלמה נס ושות', ב"כ המפרקים

ד"ר שלמה נס, עו"ד וד"ר

המפרק

טבלת נספחים

עמוד	תיאור	נספח
31	אישור בית המשפט של פירוק מיום 19.5.2015	1
40	עמדת הכני"ר מיום 13.5.2015	2
44	החלטת בית המשפט של פירוק מיום 17.1.2016	3

נספח 1

אישור בית המשפט של פירוק מיום

19.5.2015

עמ' 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרוסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' מונס הנכסים הרשמי ת"א

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאה

1 בעניין: טעיף 350 לחוק החברות, התשנ"ט-1999
2
3
4 ובעניין: אגרוסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ (בפירוק)
5
6 ובעניין: רו"ח אליעזר שפירא
7 רו"ח וד"ר שלמה נס, עו"ד
8 תמפרקים
9 ובעניין: מונס הנכסים הרשמי
10

החלטת

11
12
13
14 כללי
15 לפניי בקשה למתן הוראות שיהיה מתבקש בית המשפט לאשר למפרקים של החברה שבכותרת להגיש
16 תביעה בשם החברה שבפירוק ולקבוע בסעיף 307(א1) לפקודת החברות (נוסח חז"ש), התשמ"ג-
17 1983 (להלן: "פקודת החברות"), התביעה שאישורה מבקש הוא נגד שלוש נתבעות: מדינת ישראל,
18 חמועצה לייצור צמחים ולשווקם החמועצת לענף חילוף (להלן: "הנתבעות"). בהתאם לנוסח כתב
19 הודיעה ונספחי תרבים שצורפו לבקשה מוקדש בית המשפט ליתן פסק דין המצחיר שלפיו יש
20 לחריס את מסד החתאגדות שבין החברה לבין הנתבעות ולקבוע שתן אחראיות לתשלום כל יתרת
21 חובותיה של החברה שמאמדים במאות מיליוני ש"ח בהפסדת נכסיה.
22
23 רקע
24 "אגרוסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ" (להלן: "החברה") הינה תאגיד שנוסד ביום 16.12.56 על פי
25 החלטת ממשלת ישראל לצורך קידום הייצוא החקלאי מישראל לעולם. החברה הינה בבעלות
26 ובשליטת המדינה והיא הייתה היחידה שהורשתה לייצא תוצרת חקלאית מישראל למעט תריגים,
27 כגון פרי וזדר. משמע, החברה הייתה מונופול בייצוא מוצרי חקלאות מישראל.
28 החברה קרסה והותירה אחריה שובל חובות במאות מיליוני שקלים. ביום 30.8.11 הוגשה בקשה
29 לחקפאות הליכים של החברה שבמסגרתה מונה עו"ד שלמה נס כנאמן בתקפאות הליכים. מאז המינוי
30 הוחל למעשה בהליך של בדיקות וחקירות באשר לנסיבות קריסת החברה. בהמשך הוגשה בקשת
31 פירוק (פר"ק 11-09-16956) ועו"ד שלמה נס ורו"ח אלי שפירא מונו כמפרקי החברה (להלן:
32 "המפרקים").
33
34 אציין שביום 10.5.15 ניתנה על ידי החלטת בבקשה זו ביחס להימנעות הכניר מליתן עמדה לגוף
35 הבקשה (להלן: "ההחלטה"). במסגרת ההחלטת הוריתי לכניר להגיש תגובה עניינית לבקשה וזו

1 מתוך 8

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרוסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' בונס נכסים רשמי ת"א

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאה

אכן הוגשה וכמתחייב מהחלטה. תואיל ובהחלטה סקרתי את עיקר העובדות והדרושות לעניין, אמנע מלתרchie ואסתפק בהפניה לאמור בהחלטה ותוך ציון עיקרי הדברים.
כאמור בהחלטה, עסקינן בבקשה שתחילתה לפני מספר שנים ונזונה בתחילה לפני כב' השופט אלשיך ועם פרישתו הועברה לדיון לפני בית המשפט נתן חיתור למפרקים לחקור באשר לנסיבות קריסת החברה.

בתום החקירה נשקטת מסקנות מבקשים המפרקים את אישור בית המשפט להגיש את התביעה.

החלטה

על בית המשפט של הדיון העון שמתבקש לאשר הגשת תביעה על ידי בעלי התפקיד, לבחון האם התביעה חבוקשת אינה חסרת סיכוי, ותוך שיביא בחשבון טענות הגנה אפשריות. בהקשר זה אפנה לרע"א 380/14 יעקב כהן ע"ד מפרק לשעבר של קלרין טבריה חברה לבניין בע"מ נ' איתן ארז ע"ד (פורסם בנבו, 6.6.14) (להלן: רע"א כהן). באותו מקרה קבע בית המשפט מהם השיקולים שלהם נדרש בית המשפט בבואו לאשר הגשת תביעה כדלקמן:

"בהתאם לסעיף 307(א) (1) למסלול החברות, הגשת תביעה על-ידי מפרק בשם החברה טעונה אישור מאת בית המשפט האמון על הליכי מידולות הפרעון, או מאת ועדת הביקורת. אינטרס הנושים הוא זה שמזדריך את בית המשפט במתן האישור להגשת התביעה, כמענה לחשש שמא הכסף שנוותר בקופת החברה בפירות ירד לסמיון בתביעות סרק של המפרק. בית המשפט לא מתמקד באינטרס של הנתבע בתביעות שגויות (ע"א 3322/92 פלוק נ' ע"ד זינגל, פסקה 7 (2.12.1993) (להלן: עניין פלוק)). בשלב אישור הגשת התביעה לא נבחנים באופן מדויק סיכויי התביעה, אלא "דין בכך שבית המשפט ישתכנע שהיא אינה מופרכת או לא כדאית על פניה כדי שיימנע מלחסום אותה בעודה בשלב כה מקדמי" (ע"א 4162/04 חברה בוגוביל 1995 בע"מ נ' ע"ד דרור, פסקה 8 (10.8.2006) (להלן: עניין בוגוביל); פש"ר (ת"א) 590/97 בש"א 26776/00 ע"ד ארז נ' ע"ד וולובסקי (להלן: עניין וולובסקי)). לצורך כך, נלקחות בחשבון גם טענות ההגנה הצפויות, ובמידה וסיכויי שאלה יתקבלו הוא גבוה עד כדי מצב שהגשת התביעה היא חסרת תוחלת, בית המשפט ימנע מלאשר את הגשתה. בעשותו כן, "אין בית המשפט סוטה מהעיקרון כי עליו לבחון בעיקר את אינטרס הנושים, אלא מיישם אותו. טענות ההגנה הצפויות של הנתבעים אינן נלקחות בחשבון בשל חיותם אינטרס של הנתבעים, אלא בשל השלכותם על כדאיותה של התביעה לנושי החברה בפירוק" (עניין בוגוביל, פסקה 9). ככלל, בית המשפט יטה לכבד את שיקול דעתו של המפרק, שנתפס כידין הארובה של בית המשפט, ולאשר את בקשתו, כל עוד זו סבירה בנסיבות

2 מתוך 8

32000

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרוסקו חברת ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' כונס נכסים רשמי ת"א

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאה

העניין, ובהתאם לתשנית הראייתית הקיימת ולמשאבים הנדרשים לניהול התביעה. מן הראוי להבהיר, כי אין במתן אישור מאת בית המשפט כדי לרמוז על סיכויי התביעה לגופה, משום שכאמור הרף הנדרש לשם מתן האישור הוא נמוך.

(החזגשת אינה במקור-א.א.)

ראו גם: ע"א 509/00 לוי נ' מרכה, עו"ד הנאמן בפשיטת רגל לנכסי יצחק בילו (פורסם בנבו, 18.6.01).

משמע בעת שבו המשפט נדרש לעשות שימוש בסמכותו כאשר לבעלי התפקיד לחגיש תביעה וכקבוע בסעיף 307 (א) לפקודת החברות, עליו ככלל לכבד את שיקול דעת בעל התפקיד וככל שעמדתו של זה הינה סבירה ויש לה יסוד הראיות והממצאים שברשותו, יימנע מלהתערב בשיקול הזהות האמור. בנוסף, על בית המשפט להשתכנע שאין מדובר בתביעה חסרת סיכוי ולאחר שיביא בחשבון גם את סיכויי החגנה.

מן הכלל אל הפרט;

פעולות המפרקים

בקצירת האומר אציין, שבבקשה נטען בהרחבה בפירוט על ידי המפרקים באשר לבחינת נסיבות קריסת החברה ולמצאים שאליהם נטענו המפרקים. המפרקים הפנו את בית המשפט לאסמכתאות חשונות התומכות במסקנות שאליהן הגיעו.

מטבע הדברים, התנהלה החקירה בחשאיות ותחת צווי איסור פססון, בליווי צמוד של חכ"ר ובפיקוח בית המשפט. בהקשר זה יצוין שבית המשפט דווח על ההקדמות חליכי החקירה והוא נדרש למתן הוראות שונות במושא החקירה. במסגרת פעילות המפרקים נערכו פעולות חקירה נרחבות ביותר שארכו כשלוש שנים ושהצריכו אלפי שעות עבודה לשם חקירה, איסוף ולקטת ראיות רבים. במסגרת זו זומנו נציגים בתפקידי מפתח לחקירות לפני בעלי התפקיד, התקיימו תשאילים וחקירות של גורמים נוספים חדרושים לעניין.

מסקנות המפרקים

לאחר ניתוח מכלול המידע שנאסף ועל יסודו גיבשו המפרקים את המסקנות באשר לחליך שיש לקט בעניין. המפרקים סבורים שקיים מסד להגשת תביעה נגד הנתבעות ובהתאם לנוסח כתב התביעה שצורף לבקשה, כמפורט להלן:

3 מתוך 8

33
0000

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרוסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' מונס נכסים רשמי ת"א

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאת

- 1 המפרקים טבורים שהנתבעות הכתיבו לחברה דפוסי פעולה שנוגדים את התכלית העסקית של
- 2 החברה, קרי, שעליה לפעול ככל חברה לחשאות רווחית. עוד נטען שהנתבעות כפו על החברה לחלק
- 3 כספים מקופתה לגורמים שהנתבעות חפצו ביקרם בניגוד להוראות חוק האסורות על חלוקת חוץ
- 4 החברה כאשר קיים חשש לכושר הפירעון שלה. המפרקים מציגים דוגמאות להתנהלות הנתבעות
- 5 בתיקשר זה וכמפורט בבקשה ובנוסף התביעה. לגישתם, העברת הרווחים תוך התעלמות מהסיכונים
- 6 שנגרמו בשל כך לנושים מהווה חלוקת דיבידנד אסורה ותוך התעלמות מהמבנים הנוהגים בהקשר
- 7 זה. עוד מצביעים המפרקים על כך שהתנהלות המדינה עמדה בניגוד לשיקולים עסקיים שעל חברה
- 8 לשקול ותוך שיש לרעה באישיות המשפטית הנפרדת של החברה, שלא בהתאם למטרותיה ותוך
- 9 צירוף סיכון בלתי היתר במשך ליכולת החברה לפרוע את חובותיה לגישה. המפרקים מלינים על
- 10 רשלנות החברה ביישום חליכי הפרטה של החברה שנקטה ביוזמה מזיקה ובלתי מותאמת בעליל
- 11 בהקשר זה. לא כל שכן, יש לזכור חקריטיו של החברה חדלה המדינה בכך שסירבה להעמיד מימון
- 12 ביניים להקפאת הליכים של החברה, דבר שהיה מאפשר חשאת התמורת של מכירת נכסיה
- 13 ופעילותה.
- 14
- 15 תימוכין לעמדת המפרקים הינה גם דא"ח הממונה, ר"ח דרור אביב שמונה לתפקידו ביום
- 16 11.9.11 שמפרט בדו"ח (נספח ז' לפישה) את ההתנהגות והפרטים השונים שעליהן נסמכות מסקנות
- 17 המפרקים נשוא הבקשה באשר לאופן הטיפול שבחתהלות החברה כמפורט לעיל.
- 18
- 19 לסיכום, טבורים המפרקים שהנתבעות:
- 20 עשו שימוש לרעה באישיות המשפטית של החברה; שלא בהתאם למטרותיה; תוך מימון דק ונטילת
- 21 סיכון בלתי סביר; כפו על החברה והתנהלות שאינה נועדה לתכלית עסקית; כפו עליה חלוקת רווחים
- 22 אסורה; התערבו בענייניה שלא כדין ובאופן שמקים לנתבעות אחריות כמ"מ משרה, ובין היתר על
- 23 פי סעיפים 373 ו-374 לפקודת החברות; הפרו את חובות האמון המוטלות עליהן בבעלות מניות, את
- 24 חובות הזהירות ותוך עשיית עושר ולא במשפט.
- 25
- 26 משכך, התבקש בית המשפט להתיר חגשת ונביעה אשר בגדרה יורם מסך הוצאות שביין החברה
- 27 לבין הנתבעות ותוטל חבות על הנתבעות לשאת בכל יתרת הוצאותיהן החברה כפי שישו תקבע לאחר
- 28 שיתברר סופית מהו תיקף הנכסים של החברה לעומת חיקף תביעות החוב שיאושרו.
- 29
- 30
- 31
- 32

עמדת תכנ"ר

הכ"ר הגיש מספר עמדות ואציין:

4 מתוך 8

3400

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרוסקו חברת ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' כונס נכסים רשמי ת"א

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאה

1 העמדה הראשונה; הכנייר בעמדתו הראשונה לבקשה מיום 1.5.15 הציע שיוסר החיסיון על הבקשה,
2 וכן יתאפשר לנתבעות לקבל את דוחות החקירה וממצאיהם ולעין באלה. עוד הוצע שיוסר החיסיון
3 גם מעיני הנושים שממתינים לקבל את ממצאי החקירה. בהחלטתי מיום 1.5.15 הוריתי לכנייר
4 לחתום לבקשה לגופה.

5
6 העמדה השנייה; בעמדת הכנייר השנייה מיום 5.5.15 שחוגשה בעקבות החלטתי מיום 1.5.15 חבתי
7 הכנייר את פשר המלצתו שבעמדתו הראשונה. הכנייר התייחס בתגובתו השנייה לפרוצדורה של אופן
8 בירור החליף. בקשה זו סבור הכנייר שהחליף אינו מותאים להחליף. במתכונתו של בקשה למתן
9 הוראה, זאת בשלבים לבקשה ולכתב התביעה שצורף לה. לגישת הכנייר מדובר בחליף
10 שיהיה מורכב מובדניות ומשפטיות ולכן נכון יהיה לברור בדרך של תביעה עצמאית מאשר בקשה
11 למתן הוראות מאשר לבקשה. ביקש הכנייר לחבתי שבשים לב לאותה התביעה,
12 הוא מנוע מלהגיש תגובה לגופה של הטענות. המפרקים הסתייגו מעמדת הכנייר ובמיוחד מהמלצותיו
13 מלחתיים לבקשה לגופה.

14
15 בהחלטתי מיום 10.5.15 שנוכרת לעיני הכנייר להגיש תגובה לגופה של דבריו. פרטתי
16 בהחלטתי את המעורבות של הכנייר בחליף חלוצות פירעון ככלל ובבקשה דן בפרט. הדגשתי שאין
17 בעובדה שהמדינה היא צד לחליף, קרי, בעת תביעה שאת אישורה נדרש בית המשפט ליתן, כדי
18 טעם שהכנייר לא יגיב לגופה של דבריו. לשיטתי, הכנייר חייב לגורם אובייקטיבי שאינו מושפע מזוהות
19 הצדדים, ואשר תפקידו לסייע לבית המשפט ולשקל את הבקשה לגופה ולא לטובת אינטרס של מי
20 מהצדדים. הדגשתי שאין בעובדה שהכנייר חינו מוסד של המדינה כדי לגרום לכך שעליו לייצג או
21 להעדיף את האינטרסים של המדינה בחליף חלוצות פירעון. משכך, נדרש הכנייר להגיש תגובה
22 עניינית.

23
24 העמדה השלישית; ביום 13.5.15 חוגשה תגובת הכנייר השלישית שבה ציין הכנייר את החלטה החלה
25 על בקשות מעין אלו. הכנייר התייחס בעמדתו השלישית לפעולות החקירה הנרחבות שהתבצעו על ידי
26 המפרקים ושאלה בוצעו תחת פיקורו ובמעורבותו. הכנייר הצביע על כך שטענות המפרקים נסמכות
27 על ממצאים סדורים ובעקבות בדיקות ובחינות. לאור כל זאת, הכנייר בדעה שהבקשה ונוסח
28 התובענה שצורף לה עומדים בנדרש ומשכך יש להיעתר לבקשה.

עיון בחומרי החקירה ובכתב התביעה

29
30 נתתי את דעתי לעמדת הכנייר בתגובתו השנייה שלפיה יש לאפשר למדינה לקבל את חומרי
31 החקירה וממצאי ומסקנות המפרקים ולתת לה להגיב בטרם החלטה, אך לא ראיתי לקבלה
32

5 מתוך 8

0000

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרקסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' כונס נכסים רשמי ת"א

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאת

- 1 ואבהיר, אין מקור חוקי תמאפשר לנתבע פוטנציאלי לעיין במסמכי החקירה שהוכנו לצורך הגשת
2 התביעה, בטרם הגשת התביעה. גם לא מוכר הליך של שימוע מחסוג שעולה מתגובת הכניר.
3
4 לטעמי, אין ככלל מקום לאפשר לנתבע לקבל מראש מסמכים כאמור, והדבר עומד בניגוד לשיטה
5 המשפטית והנהגת בתחום האזרחי. הזמן לי להביע את עמדותי בתקשר זה בעניין פריק 4668/85
6 בקשה 275 ע"ד יעקב כהן נ' ע"ד איתן אורן (פורסם בנבו, 16.12.13), עת טען הנתבע תמיועד שיש
7 לקיים עמו בירור מוקדם בטרם להגשת תביעה, שיש להניח שיכלול מטבע הדברים תצגת
8 מסמכים ו/או אימות מקומם, אם בכלל, במסגרת בירור התביעה, לאמור:
9
10 "בדין האזרחי עת מזוהר בשני צדדים סולבנטיים, היה וצד אחד מעוניין להגיש תביעה
11 נגד הצד השני, אין להעלות על הדעת כי הוא יידרש, למתות בהתדיינות על עצם הגשת
12 התביעה, והוא תוא מסמך להגישה אם לאו. הלי, מסתמא, הצד שמוגדר כנתבע
13 הפוטנציאלי יתויד לעצם הגשת התביעה. משכך, אין זה סביר כי שעה שתובע פוטנציאלי
14 חוכך בדעתו האם להגיש תביעה אם לאו, ישתף את הנתבע הפוטנציאלי בלבטיו...המדובר
15 בהתדיינות שבין בית המשפט לבין בעל התפקיד, ולרוב גם תכני"ר, אשר כאמור איננה
16 קלימת בהליך אזרחי רגיל. במסגרת התדיינות זו, שוטת בעל התפקיד בפני בית המשפט
17 את הבקשה על נימוקית. ככל שיש בית המשפט סבור, כי יש לקבל עמדה של צד כזה או אחר
18 הנוגע לבקשה, יצרפו לאותה התדיינות. (זק, אור מזוהר בבקשה למתן חוראות "רגילח",
19 כגון בקשה של בעל תפקיד לחייב את פלוני להשיב חפץ או כסף לקופת הנושים. במקרה
20 כזה, ברי כי יש לקבל את עמדתו של פלוני כככל הליך אזרחי רגיל. אלא שבמקרה דנו,
21 עסקינן במצב בו מתבקש בית המשפט לבחון את סבירות הבקשה של בעל התפקיד,
22 כלומר, האם יש בה כדי להביא תועלת לקופת הנושים, והאם יש בידי בעל התפקיד,
23 היכולת להוציאה אל תבועל, נוכח תשתית ראיתית מספקת והמשאבים המצויים בידו,
24 אשר ממילא נוכח הליכי חדלות פירעון, הינם מוגבלים מטבעם".
25
26 (החדגש אינה במקור-א.א.)
27
28 כן ראו פשי"ר (ת"א) 1216/06 (נשי"א 17685/06) ע"ד רונן מטרי וע"ד פגי שרון בתפקידם
29 כמנהלים מיוחדים של חברת אי.א.א.א. סוכנות לביטוח (1998) בע"מ נ' כלל חברת לביטוח
30 בע"מ (פורסם בנבו, 2007).
31
32 אדגיש שאין בעובדה שהמדינה נמנית על אחת מהנתבעות כדי ליתן לה עדיפות על פני כל נתבע אחר
33 בכך שהיא תוכל לקבל חומרים שאינם ניתנים כרגיל לנתבע אחר ורק מתעם שהמדובר במדינה.

6 מונך 8

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרוסקו חברת ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' בונס נכסים רשמי ת"א

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאת

נושא גילוי ועיון במסמכים הוא חלק מתהליך האזרחי ומוסדר בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 ובדיני הראיות. שמורה הזכות לתבעים לעתור לקבלת מסמכים ובית המשפט יחליט בעניין כמתחייב מהוראות החוק, התקנות וההחלטות הפסוקות.

אישור להגשת התביעה

יישום ההחלטות הפסוקות על נסיבות המקרה שלפנינו מבטאני לדי מסקנה שיש להתיר למפרקים להגיש את התביעה.

כאמור לצורך אישור התביעה על בית המשפט להשתכנע שאין מדובר בתביעה מופרכת על פניה או שאינה בדאית שכן "דרך הגדרש לשם האישור הוא גמול" (כלשון בית המשפט בעניין כחן). על פני הדברים ומבלי לקבול מסמרות, ועל יסוד בחינת החומר שלפניי, אין עסקינן בתביעה מופרכת כאמור. פרטתי לעיל שלפנינו תביעה שמושתתת על: חקירות שנוהלו במשך תקופת ארוכה; קיומם של דוחות חקירה מפורטים; חקירת דעת כלכלית; שורת נתונים שנבחנו על ידי המפרקים ועוד.

בצד אלו;

מסקנות המפרקים על יסוד הממצאים האמורים אינה בלתי סבירה בנסיבות העניין. לא כל שכן, אלה נתמכים כאמור בנתונים וממצאים נוספים כמפורט בבקשה ובנספחיה ובין אלה דו"ח החוקר.

תמיכת הכויר שלוח את הבקשה מתחילתה בקבוצת וכלאמור ועמדתו השלישית.

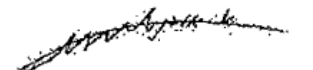
לחסרת ספק, אין באמור כדי להביע עמדה באשר לסיכויי התביעה.

משכך, אני נעתר לבקשה ומתיר לנאמנים להגיש את התביעה. אין בהחלטה זו כדי להכריע בשאלת דרך בירור החליד, שכן כאמור בסעיף 7 לתגובת המפרקים עניין זה הוא לפיהם של המפרקים ואף זאת מבלי שיהיה בהחלטתי כדי לקבוע עמדה בחקשר זה.

החיסיון שהוטל על בקשה זו ועל החלטתי מיום 10.5.15 יוסר ביום 25.5.15 בשעה 12:00.

המזכירות תשגר את ההחלטה לצדדים בפס.

ניתנה היום, א' סיוון תשע"ה, 19 מאי 2015, בהעדר הצדדים.

איתן אורנשטיין, שופט, סגן נשיאת

7 מתוך 8

0000

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרוסקו חברה ליצוא הקלאי בע"מ ואח' נ' בונס נכסיו רשמי ת"א

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאת

1

התביעה סגורה

8 מוגר 8

0000

נספח 2

עמדת הכנ"ר מיום 13.5.2015

עמ' 40

פר"ק 53253-06-11
בפני כבוד סה"נ הש' אורנשטיין

בבית המשפט המחוזי
בתל אביב

פקודת החברות, התשמ"ג – 1983

בענין:

הפקודה

חברת אגרקסקו חברה לייצוא חקלאי בע"מ (בפירוק)

בענין:

החברה

ד"ר שלמה נס, עו"ד ורו"ח מר אלי שפיר, רו"ח

ובענין:

מפרקי חברת אגרקסקו חברה לייצוא חקלאי בע"מ
(בפירוק)

ע"י ב"כ עוה"ד פנחס רובין ו/או ירון אלכאוי ו/או עופר
פליישר ו/או שני וייס ואח'

ממשרד גורניצקי ושות', עורכי דין ונוטריונים

משרדות רוטשילד 45, תל אביב 65784

טלפון - 03-7109191 פקס - 03-5606555

ועל ידי ב"כ עוה"ד שלמה נס ו/או עידן מילר ואח'

ממשרד ד"ר שלמה נס ושות', עורכי דין

מדרך מנחם בגין 7, רמת גן 52521

טל' - 03-6114455 פקס 03-6133343

המפרקים

הכונס הרשמי – מחוז ת"א

ובענין:

ע"י ב"כ עוה"ד רותי מזרחי ו/או הדר נאות

ו/או נחמה אבן ספיר

מרחוב השלושה 2, תל אביב

הכנ"ר

עמדת הכנ"ר

בהמשך להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 10.5.15 מתכבד בזאת הכנ"ר להגיש תגובה מטעמו
לבקשת המפרקים לאשר הגשת כתב תביעה כנגד מדינת ישראל, המועצה לייצור צמחים
ולשיווקם והמועצה לענף הלול (להלן: "הנתבעות"), כדלקמן:

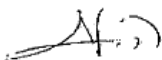
1. כאמור במבוא לעמדה זו, מבקשים המפרקים כי יינתן להם אישור להגשת תביעה כנגד
הנתבעות.

2. במסגרת רע"א 380/14 יעקב כהן, עו"ד נ' איתן ארז, עו"ד (פורסם ביום 6.6.14) אליו הפנו הכני"ר והמפרקים בתגובותיהם הקודמות, סקר כבוד השופט סולברג, בין היתר, את התנאים לקבלת אישור להגשת תביעה מכוח סעיף 307 (א) (1) לפקודה, כבמקרה דנא.
3. בהקשרה של זו - בקשה שעניינה קבלת אישור בית המשפט להגשת תביעה - נכתבו בחלטת כבוד השופט סולברג הדברים הבאים, אשר מפאת חשיבותם יובאו להלן, כלשונם, במלואם:

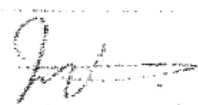
"בהתאם לסעיף 307 (א) (1) לפקודת החברות, הגשת תביעה על ידי מפרק בשם החברה טעונה אישור מאת בית המשפט האמון על הליכי חדלות הפרעון, או מאת ועדת הביקורת. אינטרס הנושים הוא זה שמדריך את בית המשפט במתן האישור להגשת התביעה, כמענה לחשש שמא הכסף שנותר בקופת החברה בפירוק ירד לטמיון בתביעות סרק של המפרק. בית המשפט לא מתמקד באינטרס של הנתבע בתביעות שכאלה .. בשלב אישור הגשת התביעה לא נבחנים באופן מדוקדק סיכויי התביעה, אלא "די בכך שביט המשפט ישתכנע שהיא אינה מופרכת או לא כדאית על פניה כדי שיימנע מלחסום אותה בעודה בשלב כה מקדמי" ... לצורך כך, נלקחות בחשבון גם טענות ההגנה הצפויות, ובמידה וסיכויי שאלה יתקבלו הוא גבוה עד כדי מצב שהגשת התביעה היא חסרת תוחלת, בית המשפט ימנע מלאשר את הגשתה. בעשותו כן, "אין בית המשפט סוטה מהעיקרון כי עליו לבחון בעיקר את אינטרס הנושים, אלא מיישם אותו. טענות ההגנה הצפויות של הנתבעים אינן נלקחות בחשבון בשל היותם אינטרס של הנתבעים, אלא בשל השלכתם על כדאיותה של התביעה לנושי החברה בפירוק" ... ככלל, בית המשפט יטה לכבד את שיקול דעתו של המפרק, שנתפס כידו הארוכה של בית המשפט ולאשר את בקשתו, כל עוד זו סבירה בנסיבות העניין, ובהתאם לתשתית הראייתית הקיימת ולמשאבים הנדרשים לניהול התביעה. מן הראוי להבהיר כי אין במתן אישור מאת בית המשפט כדי לרמוז על סיכויי התביעה לגופה, משום שכאמור הרף הנדרש לשם מתן האישור הוא נמוך" (שם, מול פסקה 10). (ההדגשות בחלקן שלנו – ר.מ, ה.ג.)

4. על רקע דברים ברורים אלה, יידרש הכני"ר, עניינית, לבקשת המפרקים לאשר את הגשתו של כתב תביעה למתן סעד הצהרתי כנגד הנתבעות, בעטיין של העילות אשר פורטו בהרחבה בתגובת הכני"ר מיום 5.5.15.
5. מטבעם של דברים, כתב התביעה מערב טענות שבעובדה עם טענות שבמשפט. ככל שהדברים אמורים בטענות העובדתיות המועלות על ידי המפרקים, ממילא רבות מהן מופיעות בדוחות אשר הוגשו זה מכבר לבית המשפט הנכבד, הן על ידי החוקרים, רוי"ח דרור אביב ורוי"ח תומר ויצמן והן על ידי המפרקים.
6. דוחות אלה נערכו, כאמור, על יסוד חקירות ממושכות מטעם החוקרים והמפרקים, של גורמים רבים מקרב החברה כמו גם מחוצה לה, כמפורט, בין היתר, בבקשה לאשר את הגשת התביעה. יובהר, כי הכני"ר פיקח על הליך החקירות ונציגי השתתפו, לפרקים, בהליך האמור וממילא פיקח אף על הדוחות כפי שהוגשו בסופו של דבר לבית המשפט הנכבד.

7. מעבר לאמור לעיל, בכתב התביעה נשוא הבקשה מופיעות טענות עובדתיות שונות הנתמכות הן בסימוכין אשר צורפו, הלכה למעשה, לכתב התביעה והן במובאות שונות מתוך פרוטוקולי החקירות.
8. על יסוד כל האמור לעיל, הכני"ר סבור כי המכלול העובדתי אשר הונח על ידי המפרקים בכתב התביעה מעורר שאלות משפטיות מורכבות ובכלל כך שאלות הנוגעות למעורבות הנתבעות והכוונתן הלכאורית את פעילות החברה, לרבות בכל הנוגע לחלוקת רווחיה.
9. יובהר עוד, כי בשים לב לעובדה כי הסעד המבוקש הנו סעד הצהרתי, הרי שממילא אין במהלך המבוקש, בשלב זה, כדי להטיל חבות כספית משמעותית בגין אגרת הליך על קופת הפירוק.
10. לפיכך, ולסיכום כל האמור לעיל, סבור הכני"ר כי הבקשה וכתב התביעה, כפי שצורף לה, עומדים ברף ההוכחה אליו התייחס כבוד השופט סולברג בהחלטתו לעיל, וכי יש בבירורם אינטרס עבור נושי החברה.
11. על כן סבור הכני"ר כי בנסיבות העניין ועל מנת למצות את הבירור הנדרש, יש מקום להיעתר למבוקש ולהתיר את הגשת התביעה בפני הערכאה המוסמכת, כאמור בתגובת הכני"ר מיום 5.5.15.

הדר נאות, עו"ד
מחלקת תאגידים – ב"כ כנ"ר

רות לינקר – מזרחי, עו"ד
מנהלת מחוז ת"א

נספח 3

החלטת בית המשפט של פירוק

מיום 17.1.2016

עמ' 44

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרוסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאה

1	<u>בעניין:</u>	סעיף 350 לחוק החברות, התשנ"ט-1999
2		
3	<u>ובעניין:</u>	אגרוסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ (בפירוק)
4		
5	<u>ובעניין:</u>	ר"ח אליעזר שפיר;
6		ר"ח ד"ר שלמה נס, ע"ד
7	<u>המפרקים</u>	
8		
9	<u>ובעניין:</u>	מדינת ישראל
10		ע"כ ב"ב מפרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)
11	<u>המבקשת</u>	
	<u>ובעניין:</u>	כונס הנכסים הרשמי

החלטה

12 בקשת נתבע מבית המשפט של הפירוק לאפשר לו עיין בחומר חקירה שהוכן לצרכי הגשת תביעה נגדו.

13 לפני בקשת המדינה לחייב את המפרקים של "אגרוסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ (בפירוק)"

14 (להלן: "המפרקים"), להמציא חומר חקירה שהוכן לצרכי תביעה שהוגשה על ידם נגד המדינה.

15 עיינתי בבקשה להבהרה ולעיון נוסף בהחלטתי מיום 13.1.16 שבה דחיתי את הבקשה ולא ראיתי

16 לשנותה וזאת אף ללא צורך בתגובת המפרקים ואבחיר;

17 המדינה הגישה בקשה לעיין בחומר החקירה של המפרקים שמבסס את תביעת המפרקים נגד המדינה

18 (שהוגשה כתביעה עצמאית ביום 28.5.15 (מספר התיק לא צוין בבקשה) ולהלן: "התביעה").

19 התביעה הוגשה בעקבות אישורי להגשתה ולאחר שליוויתי באופן הדוק את הבקשה להגשת התביעה,

20 הליך שנמשך זמן לא קצר ובמסגרתו נחשפתי לחומר חקירה רב, ובגדרו למסמכים ואסמכתאות

21 בעניין. מובן שלא היה באישור שניתן להגשת התביעה כדי לקבוע מסמרות לגוף הטען והמיוחס

22 לנתבעים.

23 לאחר שעיינתי בבקשה וכן בבקשה לעיון נוסף סברתי וסבורני שנכון יהיה שהמותב שדן בתביעה הוא

24 שיידון בבקשה וייתן דעתו לכלל הדרוש וכמתחייב כרגיל בבקשות שמגשות חדשות לבקרים לעיון

25 במסמכים ובגדרם גם בקשות לעיין בחומר חקירה והכל בהתאם לכללים הנוהגים בסוגיה זו.

26 המדינה שחיא גם צד בתיק הפירוק מבקשת להסתמך על החלמות השונות שדנו בוכות העיון של

27 צדדים לתיק פירוק וחציבור בכללותו במסמכים של תיק פירוק. במקרה דנן הבקשה מושתתת על כך

I מתוך 4

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגריסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאה

1 שהמסמכים דרושים לשם הגשת כתב ההגנה ומתן גרסה בתביעה שהוגשה נגדה על ידי המפרקים,
2 וזאת לטעמי לא ניתן, ודוק. אין מקום לאבחן בין בקשות נובע לקבל חומר מותבע שמוגשת בתיק
3 התביעה לבין תביעה עצמאית של מפרקים שניתן אישור להגשתה על ידי בית המשפט של הפירוק.
4 העובדה שהמפרקים נדרשו לפנות לבית המשפט של הפירוק, ובכלל זה להציג לפניו את התשתית
5 המבססת את התביעה ובגדר זאת מסמכים שונים, אינה מקנה לנתבע שנגזר הגישו את התביעה זכות
6 לעיין במסמכי תיק הפירוק. כל המסמכים שהנתבע מבקש לעיין בהם ושמצויים ברשות הנתבע - הם
7 להכרעת בית המשפט שדן בתביעה. אבחור כי משעה שהמפרקים הגישו תביעה שנשמכת בין היתר על
8 חקירות שביצעו, מידעים וחומר נוסף, אזי קבלתם של אלה כפופה לחוראות ולהלכות המחייבות
9 בבקשות של בעל דין לעיין במסמכים של משנהו לרבות בחומר חקירה, ואין מקום לחקנות למי שנתבע
10 על ידי בעלי תפקיד בתביעה עצמאית יתרון בקבלת חומר החקירה בהיתן שעסקין בתיק פירוק וכי
11 אותו נתבע הוא גם צד לתיק הפירוק. כל פרשנות אחרת תעניק לנתבע מהסוג האמור יתרון דינוי שלא
12 כדין על פני נתבע רגיל ומבלי שיחיה בכך כל חצדק ענייני.
13

14 עיינתי בהחלטות שאלחן מפנים ב"כ המדינה, קרי החלטת כב' השופטת ד"ר אגמון גונן בעניין פרי"ק
15 ת"א 2325/08 בורגר ראנצ' מרכז (1983) בע"מ נ' הכונס הרשמי (13.7.15) (להלן: "עניין בורגר
16 ראנצ'"), שנשמכת בין היתר על ע"א 2907/09 אריאל מיכלמן נ' שלמה זיו (14.9.92), ולטעמי אין באלה
17 כדי נפקות לענייננו ואנמק:
18

19 אמנם כמות שצינו ב"כ המדינה זכות הציבור לקבל דו"ח של מפרק מושתתת על עיקרון העל של
20 פומביות הדיון ויש לפעול במידת האפשר לאורו ובחיתאם לו, אך אין עסקין בעקרון גורף לא כל שכן
21 אין לו תחולה במקרה שלפנינו. ליישום עקרון זה נדרשתי בתיק זה במסגרת החלטתי מיום 22.2.15
22 בבקשה 107 שבתיק ולא ראיתי מקום להיעתר לבקשה של עיתון "ידיעות אחרונות" לחייב את
23 המפרקים למסור מידע באשר לחקירות שקיימו באשר לקריסת אגריסקו, הן החקירות מושא בקשה
24 זו, והכל מחטעמים שבהחלטת דן (פר"ק 11-06-53253 ידיעות אחרונות בע"מ-כלכליסט נ'
25 המפרקים של אגריסקו (22.2.15)).
26

27 אוסיף שההלכה בעניין כמות שנקבעה בין היתר בע"א 2907/09 ת"ל מתייחסת למסירה של דו"ח
28 מפרק וממצאיו לידיעת הציבור, קרי, הכוונה לדו"ח ולמצאיו ולא בחינה גם על חומרי חקירה ולא
29 ניתן לשלול שאין מקום לחשוף את אלה. כלומר ההלכה בדבר עקרון פומביות הפרסום וחייב מפרקים
30 במסירת מסמכים אינה מרחיבה את זכות העיין לכלל המסמכים אלא בעיקר למסקנות שגובשו. אמנם
31 ייתכן שיחיה מקום לחשוף גם מסמכים מסוג זה אך לא בצורה גורפת כטענת המדינה. נהפוך הוא, לא
32 אחת קיימת חשיבות שלא לחשוף מסמכים פנימיים גם מתיקי פירוק וזאת ממגוון טעמים ובין אלה

2 מתוך 4

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ק 53253-06-11 אגריסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאה

- 1 שייתכן והמסמכים דרושים להליכים אחרים; פגיעת יתר בבעלי הדין ועוד (ראה רע"א 943/15 אלינ
2 קליין נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ (23.06.15)). לכן, גם זכות העיון מוגבלת.
3
4 בנוסף, המקרה שלפניי שונה מאלה שנוכחים על ידי המבקשת. בעניין בורגר ראנ'י לא הוגשה תביעה
5 בעניין מושא בקשת העיון והצד שביקש מבית המשפט של הפירוק לאפשר לו לעיין בחומרים שבתיק
6 הפירוק עשה כן על מנת לבחון את השיקולים שעמדו ביסוד החחלטה שלא לתבוע. כלומר בקשת העיון
7 מוגשת עוד בסרס הגשת תביעה ולצורך בחינת האם יש מקום להגישה, אם לאו וזאת בשונה לחלוטין
8 מענייננו שבו כבר הוגשה תביעה. גם בכך אין כדי להגיע לתוצאה שונה ודוק; באותה מקרה נקבע שיש
9 ככלל לאפשר גילוי של מידע שנאסף בהליך חקירה לנושה, משתתף או לכל אדם מוהציבור, אך דברים
10 אלה אינם מכוננים למצב שמי שמבקש את חומר החקירה הוא כבר נתבע על ידי המפרקים שכן מתן
11 החומר יעניק לו יתרון שאחרת לא היה ניתן לו.
12
13 לא למותר לציין שלטעמי מתן חומר החקירה כבר עתה עוד בסרס מתן גירסת הנתבע לתביעה עומד
14 לכאורה בניגוד לחלטות שלהם יידרש בית המשפט שדן בתביעה שכן לעתים מורה בית המשפט שהשלב
15 להגשת חומרי חקירה, אם בכלל, הוא לאחר הגשת גירסת הנתבע לרבות בתצהירים. במיוחד נכון
16 הדבר שהמדינה לא טרחה לציין מזה מכל המיחס בכתב התביעה נדרש לבחינת בסרס הגשת כתב
17 התנגדה. כל זאת מבלי שיהיה בדברי אלה כדי לקבוע מסמרות שכן כאמור ההכרעה בבקשה תהיה
18 נתונה למותב שדן בתביעה.
19
20 אוסיף שגם מבחינת שיקולי מדיניות משפטית ובחינת נסיבות המקרה המיוחד שבו נדרשתי ללוות
21 את החקירה ולפקח עליה, סבורני שקיימת עדיפות לכך שהמותב שדן בתביעה יכריע בבקשה.
22
23 לא התעלמתי מטענת המדינה שלפיה אם לא יינתן לה החומר מבעוד מועד אזי ייתכן שלאחר קבלתו
24 היא תיידרש לתקן את כתב התנגדה ואף להגיש הודעות צד שלישי, הליכים שלטעמתי יסרבלו את בירור
25 התביעה. לא ראיתי בכך טעם ממשי להגיע למסקנה שונה. חזקה על בית המשפט שידון בבקשה כי
26 יביא את כל השיקולים הדרושים במסגרת הכרעתו וייתן את דעתו לכל אלה. אוסיף שלא ניתן לשלול,
27 ואף זאת מבלי לקבוע מסמרות, שעדיף שתוגש גרסתה הראשונית של המדינה בסרס קבלת המסמכים
28 וככל שיתברר אחרת לאחר קבלת חומרי החקירה, יזיה מקום לדון בבקשה לתיקון הגרסה אך אין
29 מקום לתת מראש את חומר החקירה על מנת להתאים את התנגדה לאלה.
30
31 בשולי החחלטה, סבורני שהבקשה לוקה גם בכל אלה;
32

3 מתוך 4

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פר"ק 11-06-53253 אגרוסקו חברה לייצוא חקלאי בע"מ ואח' נ' כנוס נכסים רשמי תל אביב ואח'

בקשה 52

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין, סגן נשיאה

- 1 הבקשה שזורה טענות עובדתיות אך אינה נתמכת בתצחיר כדין, כגון שללא חומר החקירה היא
- 2 התקשה בגיבוש עמדתה העניינית לכתב התביעה (סעיף 7 לבקשה). ליקוי נוסף הוא בכך שהמדינה לא
- 3 צירפה את פנייתה למפרקים ואת תשובתם והסתפקה רק בציון הפנייה למפרקים ודחייתה של זו
- 4 (סעיף 7 לבקשה). עוד אציין שהמדינה לא ציינה את מספר תיק התביעה ונכון הייתה עושה אילו
- 5 הפנתה לטעמים ספציפיים בכתב התביעה שלטעמה יש הכרח בקבלת חומר החקירה וכמתחייב
- 6 בבקשות לגילוי מעין אלה ולא מסתפקת בטענה כללית.
- 7
- 8 לאור כל האמור, הבקשה לעיין חוזר נדחית.
- 9
- 10 המזכירות תשלח את החחלטה לצדדים.
- 11
- 12 ניתנה היום, ז' שבט תשע"ז, 17 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.
- 13
- 14

איתן אורנשטיין, שופט, סגן נשיאה